

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Shod slovenskih Sokolov v Ljubljani.

Pred 30 leti, ko je napočila za našo državo ustavna doba in ž njo prva politična svoboda, poprijeli so se bratje Čehi z vso silo ustanavljanja narodnih telovadnih društev. Zgodovina učila jih je, da so v tistem času, ko je nemški narodnostni pretel pogin, ravno telovadna društva vzdrževala z nepremagljivo silo idejo narodnega čuvstva. In misel, ki se je bila gojila v Nemcih tudi v najburnejših časih le zmerno, našla je v bratih Čehih bojevnikov, ki so telovadna društva popeli na neko, nam tudi primeroma nedosežno stopinjo. Sosedni, po številu mnogo večji narodi čudijo se danes kulturnemu delu Čehov, čudijo se nepričakovanemu razširjanju narodne zavesti. Jedno pomaga drugemu, to je resnica, a ipak mislimo, da se ne motimo, ako pripisujemo razvoj narodnega ponosa v prvi vrsti razvoju telovadnih narodnih društev, v katerih so Čehi dosegli doslej v Evropi po razvoju najvišjo stopinjo. Danes štejejo Čehi samo v tostranski naši državni polovici 247 telovadnih društev — sokolskih, ki štejejo nad 28.000 članov, med njimi nad 10.000 izbornih telovadcev.

Od bratov Čehov smo se od nekdaj radi učili tudi mi. Tako je prišlo, da so se takoj v početku narodnega našega prebujenja pojavila mej velikim navdušenjem tudi sokolska društva. Žal, da so naše razmere neizmerno bolj neugodne! Žal, da si meščanstvo in tržanstvo, ta najbolj važna faktorja v boju za narodni obstanek, iz katerih bi imela pridobivati sokolska društva največ moči, tako rekoč še le vzgojujemo. Zato pa doslej naša sokolska društva v obče niti približno niso mogla doseči idealne višine čeških sokolskih društev. Žal, da ne! Kajti tudi to malo število, katero smo imeli, bilo je velicega pomena in bili so kritični časi, katere bi bili težko tako dobro preboleli, ako bi ne bili imeli Sokolov, v katerih jedino se je od nekdaj koncentroval narodni pogum. Razmere, v katerih

živimo, zahtevajo od nas, da temu važnemu faktorju privoščimo več pozornosti. Baš mej Slovenci treba je še bolj, kakor mej našimi ostalimi slovenskimi brati, dramiti narodno zavest ter zdramiti in povzdigniti jo do najvišje meje. Drugi narodi v Avstriji imajo večinoma državopravne programe, ki je družijo kot politične stranke. Mi jedini smo pozabili v zadnjem času celo na skromno zjedinjeno Slovenijo in udali se — dal Bog, da ne na kvar vsemu bodočemu razvoju! — obstoječim političnim mejam in razmeram. Tako smo obsojeni igrati v treh kronovinah zaničevano, teptano, tužno vlogo manjšine — pasterke, dasiravno so te manjšine povsod tisti in ponekod jedini element, ki se z nemahljivo zvestobo oklepa državnega obstoja in cesarskega prestola. In vender se to ne jemlje v poštev, kjer bi se moralo.

Varuj se torej narod sam! In prvi bojevnik v tej borbi bodi Sokol slovenski. Tu, kjer posameznik z redno telesno vajo razvija svoje sile, rodil se bode tudi duševni pogum. „Mens sana in corpore sano!“ Tu, kjer je vsak dolžan pokazati se v javnosti, pokazati se moža odločnega prepričanja, tu je pravo polje, kjer se vzgajajo neomahljivi narodni značaji.

Da pa zamore naše sokolstvo doseči idealni svoj namen, treba mu je krepke reorganizacije. Mnogo je krajev na slovenski zemlji, kjer bi se dala ustanoviti nova sokolska društva. „Zagorski Sokol“ dokazal nam je, da se tudi v manjših krajih dosežejo lepi vspehi. Redno pa se to ne zgodi. Žalibog marveč po navadi naša sokolska društva v početku vzleté, a potem umirajo. To se kaj rado zgodi v manjših podeželskih mestih. Bratje Čehi v svojih sokolskih glasilih bridko tožijo, da se sokolska ideja na slovanskem jugu povoljno ne razvija. To mora drugače postati in bode postalo, ako se naša društva postavijo na strogo jednotno in centralistično stališče in ako se v tem združijo, v kolikor

to dopuščajo razmere, kar najtesneje z bratskimi hrvatskimi društvi. V to ime ima služiti „Zveza“ vseh slovenskih sokolskih društev. Ta zveza bodi osrednje poveljništvo popolno jednotno urejenih Sokolov. Ta zveza druží vsako leto po najmanj jedenkrat zastopnike vseh slovenskih Sokolov. V tej zvezi naj se potožijo vse napake, naznanjajo nove misli in želje; iz zveze naj prihaja potrebno oživilo vsem raztresenim društvom. Tako delajo bratje Čehi, ki imajo svojih 247 društev združenih v 13 žup na Češkem in 6 žup na Moravskem, obseza jočih po okoli 10 telovadnih društev.

Dne 8. in 9. julija t. l. zberó se vsa sokolska društva v Ljubljani. Prvi dan je namenjen resnemu posvetovanju odposlancev posameznih društev, o ustanovitvi zveze, o reorganizaciji društev, o ustanovitvi novih itd. Posla je tu obilo. Drugi dan vršil se bode vsopred sokolske slavnosti, katere se bodo udeležili tudi čili Sokoli hrvatski. Prepričani smo, da bode bela Ljubljana, kakor vsikdar doslej, iskrenim srcem vzprejela te najbolj priljubljene slovenske in hrvatske goste. Opravičeno pa pričakujemo, da se bodejo tudi rodoljubi od drugod odzvali v mnogem številu vabilu na ta sokolski shod. V tem času, ko so se po javnih zastopih že skoro popustila razpravljanja narodnih vprašanj, treba je od drugodi oživljenja narodne zavesti. Naj nam dojde ta od čilih slovenskih Sokolov, katerim bomo dne 9. julija iz dna duše in srca zaklicali:

Na zdar!

Poslansko poročilo.

Na občnem zboru društva „Eдинosti“ poročal je dr. poslanec g. V. Spinčić o svojem in svojega tovariša dra. Laginja delovanju v dež. zboru isterskem, v dr. zboru in v delegaciji. Ta govór slove po točnih beležkah:

Častita gospoda, preljudi bratje! Odkar smo se zadnjič sešli, je minolo polno leto. — Od tedaj sva bila jaz in moj drug dr. Laginja v deželnem zboru, v delegacijah in v državnem zboru in vsled

LISTEK.

Radivoju Pozniku v spomin.

Z Dunaja, 21. junija.

Peščica Slovencev je zadnjo nedeljo priromala z Dunaja v Dunajsko novo mesto. Tu so predlanskim o Božiči v nemško zemljo zagrebli našega Radivoja Poznika in nedavno se mu je na pokopališči postavil spomenik.* Nekako odkrit so prišli ta spomenik zadnjo nedeljo slovenski rojaki. Bila je to otožna slavnost ob tem mnogo preranem grobu, slavnost s skromnimi dimenzijami, razun da je globoko segala! Videti je bilo, kakor bi Poznik tudi po smrti ne iskal drugega, nego kar mu je bilo drago v življenji. Imeti okolo sebe drage svojce, biti v mali družbi dobrih rodoljubov, sočuvstvovati in sodelovati v plemenitem teženji in ogrevati se dati od lepe slovenske pesmi — v tem je zmerni, krepotni mož nahajal svojo zadovoljnost. In to se je skušalo ponuditi njegovemu duhu, ko smo se zadnjo nedeljo popoldne zbrali pred njegovim nagrobnim spomenikom: njegova od žalosti potrta gospa vdova, njegovi osiroteli otročiči, njegovi sorodniki, stari prijatelji, mladi čestilci. Majhno šte-

*) Spomenik je dokaj velik in jako ličen. Zložili so zanj rodbina, pokojnikov svak g. dr. poslanec Pfeifer, g. dr. Celestin iz Zagreba, a več nego polovico troškov je prevzel g. prof. Stritar sam, ki mu je napravil tudi vezani napis. Čast taki prãrtvovalnosti! Op. pis.

vilce, zbrano za kratke trenutke, — ali ne upamo preveč, če mislimo, da je tedaj tudi Radivojev duh iznad zvezd pridružil se v našo srudo, ne občutit grenkih solz, ki so se gosto usipale ali pa skrito utrinjale, ampak radovat se stare zaveze plemenitih čutov, radovat se slovenskih pevskih glasov, le radovat se... In ko so pevci odpeli, razdelil je našega pesništva oče, gosp. prof. Stritar, na črno-obrobljenih listih spominsko pesem:

Radivoju Pozniku v spomin.

Pomlád povsod življenje novo zbuja,
Prijatelj, tebe več ne obudi;
Zakrila te je zemlja, zemlja tuja,
Od doma daleč truplo ti leži:
Od doma loči te raván in gora,
Imel ni sinu zvestemu prostora.

Na tujem v večnem tû ležiš pokoji,
Rodbini vzel si srečo sê seboj;
Sirotam tvojim in družici tvoji
Solzé na grob prerani tvoj tekó:
Kedó te je poznal, po tebi toži,
Prezgodaj izgubljenem blagem moží.

Ti vzor možá! govoril ti si malo,
Na tihem delati si nas učil;
Zaničeval si slavo ti in hvalo,
Sam sebi vedno si poslednji bil;
Imela ni slovenska domovina
Nikdár zvestejšega od tebe sina.

Ljubezen do slovanskega plemena
Iskreno si gojil na dnu srcá;

Zvestoba tvoja bila je jeklena,
Mož bil si, ki vpogniti se ne dá:
Živeti, ko ti pride čas pokoja,
Za narod svoj, je bila želja tvoja.

Tá čas ti ni prišel! V najlepši dobi
Poklican šel odtod si, ne lahkó!
In zdaj stojimo tû ob tvojem grobi,
Rojaki smo prišli jemati slovo:
Lehká ti bodi tuje zemlje ruša,
In blag spomin ti, Poznik, zlata duša!

Na glas se je čitala ta pesen tudi na grobu. Kdo bi jej hotel dodati še kaj besede? Nemo smo ostavili potem grob in vence na njem in spomenik nad njim. Opravili smo bili svojo dolžnost, grenko-sladko dolžnost.

Jezéro je nagrobnih kamenov in spomenikov na tem pokopališči. Kamen pa, ki stoji na Poznikovem grobu, se razlikuje od vseh po zlatih slovenskih črkah, ki so vanj vdolbene:

Radivoju Poznik

1850—1891

Daleč, oh, od domačije,
Ki si ljubil jo takó,
Tuja zemlja tu te krije,
Blagi mož, srce zlató.

In, slovenski rojak, če kedaj zaideš v Dunajsko novo mesto, ne pozabi kreniti jo na pokopališče in postati pred slovenskim spomenikom, ki ti po vsej pravici oznanjal bo, da tu počiva goreč ljubitelj svoje domovine, blagi mož, srce zlato — Radivoj Poznik!

tega mi je poročati o najinem delovanju v vseh treh zborih. Poročal bom vsled zahteve sl. društva in sicer v svojem in v imenu svojega druga dra. Laginja, kateri je vsled napornega dela jako utrujen, tako da mu molčanja gotovo ne bode zamerili.

V deželni zboru isterskem pritoževala sva se z najinimi sodrugi radi nezaslišanih krivic, ki se godé našemu narodu; popisovala, kako se kršijo zoper nas temeljni državni zakoni. V zadnjem deželnozbornem zasedanju pritoževala sva se tudi proti nekim duhovnim poglavarjem, ki ne le, da nas niso branili pred tlačitelji, ampak so sami s svoje strani tlačili v naših cerkvah naš jezik — to našo po sv. Očetu potrjeno svetinjo, — pritoževala sva se tudi radi vseh njih krivic storjenih naši katoliški veri in našemu hrvatskemu narodu.

Pritoževala sva se z najinimi sodrugi zoper deželna oblastva in njihove uradnike, ker ne le, da nič ne store na našo korist, ampak delajo vse mogoče na našo škodo in na naš propad; pritoževala sva se tudi zoper druge oblastnije ter jasno in glasno rekla, da je narod naš popolnoma izgubil vero in zaupanje v taka oblastva, da zaupa le sam sebi, svoji moči in svojemu presvitlemu vladarju. Tako bodeva tudi v prihodnje delovala, akoprav nisva dosti pridobila. To ni najina krivica, kajti premalo nas je še. Gledati moramo torej, da dobimo v svoje roke še nepridobljene občine in nepridobljene poslanske okraje in bomo jednaki z nasprotniki — ali celo njih število prekosimo, tedaj bode vse drugače. Naj se ne reče v jednom ali drugem okraji: kaj velja naša zmaga! Veljala bode le tedaj, kadar bodo vsi naši volilci volili v vseh okrajih le naše poslance.

Prehajam sedaj k najinemu odnosu mojemu delovanju v delegacijah, kamor voli Istra jednega delegata in jednega namestnika. Ker se z italijanskimi poslanci nisva mogla pogoditi, odločil je žreb. Prvikrat je odločil žreb nama v prilog. Jaz sem bil delegat in dr. Laginja moj namestnik. V delegacijah sem govoril pri proračunu o mornarici, pri razpravi o Bosni in Hercegovini in pri razpravi o proračunu ministerstva unanjih del. Pri prvi priliki sem dokazoval, kako se naš narod pri imenovanju častnikov in podčastnikov potiska v stran, čeprav je glavni kontingent vojne mornarice sestavljen iz naših sinov. Naglašal sem, da ima vojni arsenal nemško odnosno še bolj italijansko lice ter da se opazovalcu zdi, kakor da se nahaja v Spezziji. To velja zlasti pri oddelku za vodna dela, kjer imajo Čožoti prvo besedo, ki so, čeprav podaniki italijanskega kralja, predpostavljenci domačinom. Predočil sem, kako se odpuščajo delavci iz arsenała na opazko, da ni dela, v tem ko se naročajo ladije na tujem, — v Pruski. Da je moje govorjenje bilo opravičeno, se je videlo iz odgovora samega admiralja. Glede drugih predmetov, o kojih sem govoril, moram opaziti, da sem hotel govoriti pri razpravi o ministerstvu vnanjih rečij o celokupnosti našega naroda v naši monarhiji, kako je razkasan, kako se ga različno upravlja, in kako drugi drugod tlačijo ter kako bi bilo koristno za dinastijo in za monarhijo, kakor tudi za sam narod, da se zjedini v jedno skupino, s kratka, mislil sem razpravljati o hrvatskem in slovenskem vprašanju, a odpovedal sem se besedi, ker se mi je reklo, da bi mi ne dovolili govoriti. To bi se bilo gotovo zgodilo, kakor nam priča postopanje predsedstva v letošnji delegaciji. Zato sem govoril o Bosni in Hercegovini, priklopil pritožbe našega, tam bivajočega naroda ter iztaknil, da naj se te pokrajine na podlagi hrvatskega državnega prava združijo s hrvatsko državo na korist naroda in monarhije. Omenil sem tudi zgodovinske dokaze za opravičenost te zahteve. Te podatke sem posnel iz dela pravega Nemca, prof. Biedermanna, kateri drugače drži naše dežele za nemško svojino, za nemška tla.

Pri razpravi o vnanjih zadevah nisem mislil govoriti in tudi nisem govoril, ampak sem storil popolnoma kratko in blago izjavo ter v njej naglašal, da se dela s šolami, z uradi in z drugimi sredstvi, da se narod naš ali ponemči ali pa poitalijanči, eventuelno, da podpira to notranjo politiko zunanja zaveza z Nemci in Italijani, zaradi česar jaz take politike ne morem podpirati, niti za njo glasovati. Posebno me je bolelo, boli še in me bode bolelo, da je ustal jeden slovenski delegat, da oslabi mojo izjavo. To naglašam iz tega razloga, ker je dotičnik rekel, da govori v imenu slovenskih poslancev in velike večine slovenskega naroda. Naši časopisi mu niso pritrdili, jeden jedini ga je zagovarjal, a tudi ta ni odobril njegovega postopka.

Prehajam na delovanje v državnem zboru. Že koncem maja l. l. sem omenil, kako sem ustopil v Hohenwartov klub ali v klub konservativcev proti želji društva „Edinost“, izrečeni meseca aprila l. 1891., proti želji isterskih rodoljubov, zbranih tedaj na Reki in proti nasvetom prespoštovanega mojega prednika dra. Vitezića. Stori sem to, ker se mi ni posrečilo, ustanoviti hrvatsko-slovenski klub. Ustanovili smo bili le slovensko-hrvatsko zvezo, katero sem zmatral za podlago hrvatsko-slovenskemu klubu in sicer tembolj, ker se je govorilo, da Hohenwartov klub ne bo dolgo živel. Izstopil sem pa iz Hohenwartovega kluba, ker v njem ni bilo zame prostora. To sem videl najprej pri razpravi o adresi, kjer se je od strani same vlade, katero podpira Hohenwartov klub, hotelo izločiti točki o narodni enakopravnosti in verski

vzgoji, kateri temeljita na podlagi državnih zakonov. Ko bi se pa bilo glasovalo za adresu, v kateri bi ne bilo teh dveh točk, bi bil jaz že tedaj izstopil iz kluba. A ker se to ni zgodilo, ostal sem v klubu.

Nekaj časa potem izrazil se je grof Taaffe v proračunskem odseku na način, kakor da morajo Nemci imeti prevlado čez druge narodnosti v Avstriji. V jesenskem zasedanju pa je minister za uk in bogočastje vsled č. gosp. Kluna govora razžalil slovenske poslance in ves slovenski narod, na kar je ostro reagiral č. g. posl. Šuklje. Reklo se je potem, da se bode dobila nekaka satisfakcija. Ta pa se je dobila s tem, da se je premestilo jednega upravnega uradnika iz jedne slovenske dežele v drugo, kjer sedaj tako postopa in mir kali, kakor je poprej v drugih dveh mestih, dalje sta bili povoljno rešeni dve pritožbi za slovenske ljudske šole v Koroski, katerih povoljno rešenje je bilo zajamčeno v drž. temeljnih zakonih. Tedaj sem nehal zmatrati se članom kluba konservativcev, zlasti ker se mi je reklo od strani predsedništva tega kluba, da se glede odnošajev v Istri, ki se pripoznavajo abnormalnimi, ne da pri Taaffeu ničesar izposlovati.

Ko sem zapustil klub konservativcev, ostal sem in bil sem sam, podpiran povsod in zmiraj od bratov Mladočehov. Stori sem to, ker sem bil in sem prepričan, da se ne sme glasovati za proračune in tudi ne podpirati dotičnike, ki nas tlačijo. Držim se načela: do u t d e s (dam ako daš) i: non do si non des (ne dam, ako ne daš). Če vlada ne da narodu, ki plača davek v krvi in denarju, tega kar mu gre, tedaj poslanci naroda ne morejo in ne smejo dovoliti takšni vladi tega, kar od njih zahteva.

V tem je prišel dr. Laginja v zbornico. Postala sva gosta Mladočehov, ki so naji pri vsem in zmiraj podpirali. Ko je prišel v zbornico pričetkom maja č. g. Biankini, so se zopet ponovili dogovori za ustanovitev posebnega hrvatsko-slovenskega kluba. Na povabilo dra. Laginje zbrali smo se vsi hrvatsko-slovenski poslanci, in on je — povdarjajoč, da nas vse vežejo jednaki verski, narodni in ekonomični nazori in da smo različnih mnenj le glede na hrvatsko državno pravo, — predlagal, da se zjedini mo v klub na podlagi tistih programskih točk, v kateri se sлагamo in da ostanemo vsaki prisvojem mnenju glede hrvatskega državnega prava. Dra. Laginja predlog so zagovarjali poslanci Biankini, Perić in dr. Gregorec, ki je rekel, da Taaffe ni več tisti, kakersnega se je kazal prej, da je javno zvezel se z levico in da mi ne moremo nič pričakovati od njega in tudi ga ne smemo podpirati. Večina je ugovarjala temu zaradi hrvatskega drž. prava, češ, da Slovenci nimajo družega, kakor temeljne drž. zakone — vkljub temu, da je dr. Laginja izjavil, naj glede hrvatskega drž. prava ostane vsak pri svojem mnenju. Rekli so tudi, da smo vender nekaj pridobili, posebno v Kranjski in v Dalmaciji in da t a k t i k a zahteva, — ostati v klubu konservativcev, da se prepreči zjedinenje Poljakov z levico eventuelno njihova vlada. — Tu izrazil je g. poslanec svoje mnenje o hrvatskem državnem pravu, katero glede na naše tiskovne razmere ne upamo priobčiti. — Ako se oziramo okoli sebe, zapazimo, kaj se z nami hoče, vidimo, da se nas hoče potlačiti, da nam gre za življenje. Tukaj, kjer se mi smatramo na svojih tleh, pojó nasprotniki na ves glas, da ne smemo drugače govoriti, kakor le italijanski... non si parla che italian. Madjari v Hrvatski in Slavoniji (niti ne govorimo o Slovaški) hočejo povsod usiliti svoj magjarski, mongolski jezik. Kako nameravajo Nemci z nami, pripoveduje dr. Ratkowsky, — odgovorjatelj tiste mladine, ki se pošilja k nam za upravne uradnike — v svoji knjižici: „Pravica in dolžnost Čehe in Slovencev germanizovati“. Sam naslov te drobne knjižice nam že premnogo pove, znamenitejša je temveč, ako pomislimo, da jo je napisala službena oseba, odgovorjatelj političnih uradnikov, ki se k nam pošiljajo. Drugi primer imamo pri dru. Rauteru, ki v svoji knjižici: „Poslednjih 40 let zgodovine monarhije“ piše mej ostalim: „da se ima vojno moč 20 milijonov Slovanov uporabiti za interese Nemcev in Madjarov“, kar naposled vlada tudi dela. Pritakih razmerih, morali bi z a s t a v i t i v s o s v o j o m o č, urediti vse svoje delovanje tako, da se zjedini mo v jedno samostalno skupino z našim zakonitim vladarjem na čelu, da tako zagotovimo obstanek naroda našega. Ta ideja je živo ukoreninjena v narodu, zmiraj se je naglašala od Slovencev in Hrvatov, kjerkoli so se shajali v večjem ali manjšem številu. Napnimo vso svojo moč za nje oživitvorenje, pa nam bode Bog blagoslovil trud, ker to, za kar se ves narod neprenehoma zavzemlje, to naposled tudi doseže. To je potrebno; dosedanjim načinom se ne da nič ali prav malo doseči. Niti temeljni državni zakoni se ne izvršujejo, pa tudi te morejo tisti premeniti, ki so jih sklenili, narodni in vladarjevi poslanci.

Od naših dežel sta nekaj malega dosegli Kranjska in Dalmacija. V prvi si je narod nekaj priboriti moral, ker je to skoraj čisto slovenska

dežela, ker je narod pokazal svojo zavest na taborih s peticijami in na drugačne načine in ker je odločno zahteval to, kar mu gre. V kritičnem času se mu je moralo nekaj dati, da potem zopet odneha ali da se zaseje v njem razdor, ki se zlasti poslednji čas pogubonosno razširja. S tem se ohrani v veljavi stari sistem, vse gre po stari poti in pospešuje nemško prevlado.

Tudi Dalmacija je nekaj dobila, a tukaj je pomisliti, da se jej je nekaj dalo le zato, da se oslabi nje težnja za združenje s Hrvatsko, da v tej deželi stanujejo zgolj Hrvati in da se temu, kar je dobila, ima poiskati pričetek v dobi levičarskega vladanja do 1879. leta. To, kar ima Dalmacija sedaj, dali bi jej bili tudi levičarji. Od Slovencev v Kranjski in Hrvatov v Dalmaciji se je zahtevalo zato na neki način, da se odrečejo skrbi za svoje brate v drugih deželah, da postavijo skupno narodno vprašanje, da se pustijo pomemčiti in poitalijančiti, da se tako ob mejah narod oslabi in da se potem preide v narodovo srce. Meni se čudno zdi, zdi se mi naivno, trditi, da klub konservativcev zavira in preči združenje Poljakov in levičarjev, eventuelno njiju vlado. Mej nemškimi konservativci je v resnici nekaj poštenih članov, ki pošteno mislijo in ki bi privolili našim zahtevam. Vedeti pa je treba, da niso vsi takšni in da se sedaj ustanavlja veliko glasilu konservativne stranke, ki se bode postavilo na čisto narodno stališče. Konservativni klub je vrh tega zavetišče našim poslancem in češkimi veleposestnikom tako, da se ga mora zmatrati za zapreko, vsled katere se ne združijo jedni in drugi z ostalimi poslanci svojega naroda. Poljaki bi se morda združili z levičarji, ali ta zveza bi bila za stalno le malo časa v veljavi, kajti Poljaki so prepametni, da ne bi uvideli, kako bi tudi na njih vrsta prišla, ako bi se levičarjem posrečilo, zatreti Slovence in deloma tudi Hrvate. To vse bi imelo nekaj zmisla, ko bi sedanji Taaffe bil tak, kakersnega se je kazal v začetku; a takšen ni več. To vse bi imelo tudi zmisel, ako bi sedanji Taaffe bil načelen nasprotnik levičarjev, njihovih nazorov in teženj z ozirom na nemško nadvlado — kar pa on ni.

Levičarji niso izgubili svoje moči zato, ker so levičarji, ker so Nemci, ampak le zato, ker niso hoteli glasovati za vojni zakon in za stroške okupacije Bosne-Hercegovine, katero so najvišji krogi zmatrali za potrebno v interesu monarhije. V interesu monarhije, — katerih interesov niso hoteli priznati levičarji, — poklicalo se je Čehe v „Rajhsrat“, dalo se jim je nekaj, nekaj tudi Poljakom, Kranjski in Dalmaciji. To se je storilo le tedaj, ko se je zahtevalo od narodnih poslancev kri in denar, torej to, česar niso hoteli dati Nemci levičarji. Zaradi tega pa se poslednjim ni zgodila nobena krivica, vladalo se je tudi naprej v njihovem duhu, v duhu nadvlade Nemcev v tostranski polovici, tako, da ni bilo niti ni besede o pravi enakopravnosti. To se je vse od strani Taaffeove vlade tajilo tako dolgo, dokler se ni konečno javno manifestiralo po celem ministerstvu v božičnem programu.

Povračam se na prejšnji del svojega poročila, to je na ustanovitev našega samostojnega kluba. Nobeni razlogi niso mogli pridobiti hrvatskih in slovenskih poslancev na ustanovitev tacega kluba — oni so ostali v konservativnem klubu. Rekli so nam tudi, da so oni starejši in da bi bilo čudno, ko bi se oni, starejši, udali mlajšim, v tem pa, da bi se ti, mlajši, zaradi sloge — morali udati starejšim. Vsi pa imamo čez 24, odnosno 30 let, torej se ne more govoriti o starejših in mlajših. Mi pripoznavamo korist sloge vseh, ali sloge v dobrem proti slabemu. Mi smo prepričani, da je sedanji sistem za naš narod slab, zato bi se bili morali združiti za dober sistem in proti slabemu. V tem prepričanju smo odločili lanskega maja meseca ustanoviti svoj hrvatsko-slovenski klub, da zamoremo uspešneje zagovarjati koristi našega naroda. Nadelo smo si ime kluba nezavisnih hrv.-slov. poslancev, da pokažemo svojo samostalnost — za razloček od zavisnih hrvatskih in slov. posl. — ter da s tem pokažemo solidarnost slovenskih in hrvatskih interesov. Nadalje, ker je bil tudi jeden Slovenec mej nami in tudi zato, ker dr. Laginja in jaz zastopava tudi del Slovencev. Imeli smo torej pravico na ta naslov. Naznanilo kluba smo odložili do jeseni; na željo dotičnega Slovenca-poslanca čakali smo tudi jeseni nekaj časa, a ko se približeval čas razprave o proračunu, nismo mogli dlje čakati, ampak smo povabili tega jedinega Slovenca, a ko se je on konečno izjavil, sestavili smo brez njega oklic na narod in storili tudi druge potrebne korake. To smo naznanili pred vsem mladočehskemu klubu, s katerim smo odločili skupno delovati, ker so češki odnošaji analogni našim. Obljubili smo, podpirati težnjo za oživitvorenje češkega državnega prava, za izvedbo narodne enakopravnosti in delovanje za gospodarski napredek pod pogojem, da tudi oni podpirajo težnje za izvedbo enakopravnosti in pospeševanje gospodarskega napredka pri nas — v verskih vprašanjih pridržali smo si proste roke. Oni so bratski odgovorili, da so pripravljeni podpirati nas in nas nasproti drugim klu-

bom zastopati. Predsedništvo zbornice nas je naznanilo kot samostojen klub. Od vseh klubov je bil jedini konservativni, ki je ustanovitev našega kluba vzel na znanje z opazko, da nam nepri- znava pravice, nazivati se tudi slovenskimi poslanci, dokler so vsi slovenski poslanci v klubu konservativcev. Odgovorili smo s protipazko — brezobzirno za osebo in slovenstvo slovenskega poslanca grofa Hohenwarta, — da imamo to pravico že vsled tega, ker Laginja in jaz zastopava tudi Slovence.

Od časopisov je le jeden prezirno in porogljivo napisal članek o klubu pod naslovom: „Phantastische Politik“. Norčeval se je iz malega števila članov našega kluba, češ da tako majhno število ne more zastopati velikih načel in mej drugim trdil, da Slo- venci nimajo voljo, utopiti se v hrvatstvu. Tako pišejo navadno naši najhujši nasprotniki. Oni se plaše „utopljenja v hrvatstvu“, a malo jim je mar, če se mi utopimo v germanstvu in italijanstvu. Tukaj ne gre za utopljenje Slovencev v hrvatstvu, niti Hrvatov v slovenstvu, ampak za rešitev, da se oba naroda ne utopita v germanškem in itali- janskem, v obče v tujem morju. Pod krono Zvoni- mira, na glavi Habsburga, je dovolj prostora tudi za Hrvate in Slovence, ne da bi se utapljali drug v drugem. Pod njo mora biti Slovenija posebna skupina. V njej mogli bi si ne le lastni obstanek za- varovati, ampak se oba moralno in materialno raz- vijati. Mi smo to le pri posebnih prilikah povdarjali, a bavili se nismo jedino le s tem vprašanjem, amp- pak še z drugimi in to največ. Naše delovanje se je razvijalo največ na podlagi temeljnih državnih zakonov. Na tej podlagi smo iznašli krivice, stor- jene našemu narodu in naglašali svoje zahteve.

Naj navedem govore in interpelacije gosp. dr. Laginje in moje iz poslednjega državnozbornskega zasedanja. Prej nego to storim, naj mi bode dovo- ljeno omeniti, da nas je v vsem podpiral zmiraj, sledeč naše govore in podpisujoč naše interpelacije, preblagorodni gospod Alfred grof Coronini, naj- večkrat tudi gg.: dr. Gregorec in Pfeifer, kakor tudi Mladočehi in antisemiti. Vsem njim bodi izrečena najsrčnejša zahvala, zajedno pa tudi našim časopisom, kolikor v banovini, toliko pri nas, in sicer v prvi vrsti dnevniku „Sloven- skemu Narodu“, potem listom: „Edinost“, „Naša Sloga“, „Il Rinnovamento“, „Il Diritto Croato“, „Slovanski Svet“, deloma tudi Goriška „S o č a“ — ki so simpatično opazovali naše delovanje ter prinašali naše govore in interpelacije.

Prehajam torej na najino delovanje. V svojem govoru dne 15. decembra 1892. opisoval je dr. La- ginja splošni naš položaj in navajal naše pritožbe. Ta njegov govor naredil je velik utis na zbornico in dr. Plener, ki je koj za njim govoril, je rekel, da se ne more vpustiti v razpravo tega govora, ker ne pozna razmer, zdi se mu pa, da z razven Dalmacije je Istria tako zapuščena, da bi vlada mo- rala za njo nekaj storiti. Njemu se ni zdelo prav, da vlada ne odgovarja na takšne pritožbe.

Jaz sem govoril dne 28. januarja t. l. pri splošni debati o šolstvu v slovenskih in hrvatskih deželah, posebej v Primorju odnosno v Istri. Govor je pohvalil tudi „Vaterland“, ki ni naš prijatelj, kakor se je sam izjavil. „Slovenčev“ dopisnik ga je označil kot „dovršeno sliko“; jeden visoki uradnik v Trstu pa se je izrazil, da sem golo resnico govoril. Govoril sem tudi pri sred- njem in ljudskem šolstvu dne 4. in 9. februarja ter nasvetoval dve resoluciji, ki sta bili izročeni proračunskemu odboru v poročilo.

Pri razpravi o proračunu pravosodnega mini- sterstva govoril je dne 16. februarja dr. Laginja splošno-juridično, o ekonomičnem položaju sodnega osebja, o omejevanju nekaterih sodnih krajev, o po- trebi sodišča v Dolini, o postopanju sodnih oblastev, o uplivu političnih oblastej itd. Dotični govor je napravil velik utis na poslušalce, primoral je mi- nistra na odgovor, katerega pa je dr. Laginja z svojim protiodgovorom zavrnil.

Dr. Laginja govoril je tudi dne 23. februarja pri provizoriju za mesec marc in sicer o izterjavanju davkov v Istri, o visokosti istih v Primorju in do- kazal, da Primorje ni pasivno, kakor se je to do sedaj trdilo.

Jaz sem govoril zopet dne 3. marca pri raz- pravi o ministerstvu trgovine ter utemeljeval po pro- računskem odboru in zbornici vzprejeto resolucijo o lukodelih v Baški, Malinski, Veluni, Mošeniški dragi, Lovranu in Berseču; dodal sem svoje opazke o dopisovanju Lloydovih oblastej, o samem Lloyd, o delavcih v Lloydovem arsenalu, ter omenjal želez- nico čez severno Istro, Trst-Poreč-Kanfanar, in Tržič-Cervinjan.

Interpelovali smo s tovariši:

jaz dne 3. februarja t. l. voditelja notranjih zadev, ministra domobranstva in ministra pravosodja zaradi osebne varnosti Slovencev in Hrvatov v Istri ter na dotično postopanje c. kr. oblastej navedši za primer obljubljeno talijo 3000 gld. na glavo dra. Laginje, koja se nikakor ne more zanikati; napad na duhovnika Josipa Knavsca v Opertlju in napade na naše izletnike v Pazinu 28. avgusta p. l.;

dr. Laginja 20. februarja ministra trgovine radi deficita pri Lloyd pri vsi visoki subvenciji od strani vlade;

dr. Laginja in jaz dne 21. februarja

istega ministra glede propada trgovine z domačim vinom vsled uvedbe nesrečne klavzule o vinu v nagodbi z Italijo, — klavzule, katere pogub- nosti so pripoznali tudi dotični, ki so zanje glasovali;

jaz dne 16. marca 1893. l. ministra notranjih zadev radi okrajnega glavarja, ki je v imenu satisfikacije za razžaljenje Slovencev in hrvatskega naroda bil premeščen iz Kranjske v Istro, kjer sedaj še hujše postopa, kakor v Kranjski;

Konečno govoril je dr. Laginja dne 14. marca 1893. l., pri naslovu „subvencije in dotacije“, o razstretnem fondu in je predlagal, naj država odpušči svoj dolg tako, da odpušči razstretni fond posamič- nikom. Ko bi ne bil nič drugega storil, tako je s tem jako veliko storil za naše ljudstvo. Delal je in tudi v tej stvari pridobil za svoj predlog zbornico (sama načelnika polj- skega in levičarskega kluba sta se za zadevo jako zavzela) in tudi minister- stvo tako, da je sedaj vse odvisno le od dežel- nega zbora isterskega.

jaz in Dapar dne 21. marca istega mini- stra radi namestniškega svetnika viteza Ellushega v Poreču, žalibog prepoznane osebe še iz Dalmacije kakor tudi iz Lošinja in Poreča, posebno od posled- njih političnih volitev sem. Reči se mora, da ni častno za vlado, da drži takšnega, kakor tudi prej omenjenega uradnika, tembolj, ker sem se ponudil, navesti priče za vse, kar je o obema povedano; slišal sem, da se čaka, dokler mož doseže 40 let službovanja, da zamore potem stopiti v „zasluženi“ pokoj;

jaz dne 22. marca zopet istega ministra o javnih razmerah na Primorskem, o položaju pod sedanjim načelnikom, o postopanju pri volitvah itd.

dr. Laginja in jaz dne 24. marca na pravosodnega ministra: z ozirom na hrvatski in slo- venski jezik pri sodnih in Istri; o konfiskacijah lista „Il Diritto Croato“; o ukazu uredništvu hrvat- skega lista „Naše Sloga“, da mora priobčiti na čelu lista obsodbo proti sebi v italijanskem jeziku;

splošno pa sva sodelovala pri nekih drugih vprašanjih, sva vselej podpisovala interpelacije ostalih slovenskih in hrvatskih poslancev, ki so nam bile v podpis ponujene; v obče podpirala sva vsako pravično stvar.

Navajala sva pritožbe in oglašala zahteve pri razpravi o ministerstvu notranjih zadev, domobran- stva, bogočastja in uka, pravosodja, trgovine in prometa in financij. Pritoževala sva se radi kršitev obstoječih zakonov in zahtevala izvrševanje zakonov. Zavzemala sva se za javni mir in red, za osebno varnost in svobodo pri volitvah ter za naše časo- pisje, za narodni jezik v cerkvah, — v kolikor ima naš narod po sv. stolici priznano pravico do tega, — v šolah in uradih, za boljše sodstvo, za povzdigo kmetijstva, za razvoj trgovine in prometa, za laglje plačevanje davka. Zagovarjala sva interese naših kmetov, obrtnikov, trgovcev in delavcev. Branila sva naše učitelje, posebno naše duhovnike, te prave narodne mučenike, katere se je zadnji čas tako na- padalo in klevetalo, ki pa imajo toliko zaslug za Slovence in Hrvate posebno v Istri. Borila sva se splošno za pravico in proti nepravici.

Naše stališče proti vladi in odnosno postop- anje vam je znano. Midva sva v opoziciji, ker ne moreva podpirati takšne vlade, kakršna je sedanja, ne moreva držati batino, s katero se nas tepe.

Naju se je zlobno vprašalo; kaj sva dosegla? Odgovoril bom na to povsem kratko. Najprej z proti- vprašanjem: Kaj se je doseglo, služeč vladi od leta 1879. naprej? Načelna opozicija ne računi z začas- nimi uspehi, ne misli na pobiranje milostnih drob- tinic s polnih vladnih miz, — ona hoče opravičene kose kruba, potrebne za obstanek, življenje in na- predek; tega pa z dosedanjim sistemom ne moremo dognati. Najmanjša reč, ki se je dosegla, pripisuje se drugim na račun, a dosegla se je z za- radi nas, zaradi naše opozicije, da se ta dalje v narodu ne razširi. Ko bi se res ne bilo nič doseglo, oziroma, kar se še ni doseglo, to je najboljši dokaz za najino po- stopanje in najino prepričanje, naj se spremeni si- stem. Delala sva iz prepričanja, da delava za rešitev naroda in srečna sva, da, delujoč za narod, delava tudi za dinastijo in monarhijo, kateri je pod- laga pravičnost, kakor je to na kraljevem dvoru na Dunaji zapisano.

Vsak rodoljub, posebe pa narodni poslanec ima dolžnost, braniti narod propada. On ne sme preživeti smrti svojega naroda, ampak ž njim se boriti za častno življenje in v borbi rajši častno umreti, kakor sramotno živeti.

Mogoče, da sem predolg. Dovolite mi še par besedij kot odgovor na neko opazko č. g. poslanca dra. Ferjančiča, storjeno na shodu v Vipavi in na jedno opazko „Slovenčevega“ Du- najskega dopisnika.

Dr. Ferjančič je rekel, da ni mogoče novih poslancev češkega naroda in s tem tudi nas pri- dobiti za skupno delovanje s prejšnjo večino. Tukaj je gotovo mislil glavno na glasovanje o dispozi- cijskem fondu za l. 1893. Tedaj se je z raznih strani nagovarjalo posamične člane češkega in na- šega kluba, da naj glasujemo za dispoziციjski fond

in naglaševalo se je pri tem, da bi se tako pora- zila levica, ki je tedaj nagajala. Sam dr. Ferjančič navaja razlog, za kaj se nismo dali pre- govoriti, ko veli, da prejšnja ve- čina ni izkoristila svoje večine, da je bila popustna in da so raz- mere postajale čim dalje tem ne- znosnejše. Kaj se hoče s tako večino? ... Ne Mladočehi, ne mi se nismo dali pregovoriti, tem- manj, ker se niso klubi s klubi dogovarjali, ker niso ti klubi povedali, na kaj se bode vlada za- vezala in ker ta niti ni obljubila, da bode preme- nila dosedanja načela, vladanje v duhu levice. Mi nismo mogli glasovati za zaupnico vladi brezpogojno, ne imejoč zagotovila za zboljšanje, kakor tudi Vi v Trstu niste mogli glasovati za stanovito stranko, ne imejoč zagotovila za zboljšanje položaja Slo- vencev v Trstu in okolici.

Dotična opazka „Slovenčevega“ do- pisnika je — dovolite da rečem naravnost in iskreno, kakor sem zmiraj vaju, popu pop in bobu bob — zlobna; namreč, da so z levico glasovali Mla- dočehi in „člani hrvatskega kluba“. Mi smo v opoziciji, glasovali smo dosledno, kakor že večkrat in nas se ne sme obdolžiti, ako so levičarji takrat glasovali, kakor mi. Ta zlobnost je tem večja, če se pomisli, da klub kon- servativcev že dve leti glasuje z levico za vlado, in sicer za predloge, kateri na- kladajo narodu težka bremena.

Sicer pa naj omenim, da je baš pred razpravo o dispoziციjskem fondu se ponudila lepa priložnost za združenje vseh hrvatskih in slovenskih poslan- cev v najpotrebnejših zahtevah za slovenski in hrvatski narod; pri tej priliki mogli bi bili formu- lirati svoje zahteve in jih predložiti klubom in vladi kot pogoj za svoje glasovanje za dispoziციjski fond. Ko smo pa mi to pripomnili, je rekel slovenski poslanec: „Ja, to bi značilo: postaviti vladi revolver na vrat!“

Sedaj, dovolite mi pa, da se ozrem v krat- kem na ono, kar je govoril č. g. poslanec Naber- goj pri shodu volilcev dne 8. januarja t. l.:

Izpisal sem si glavne misli njegovega govora in prečitam jih po vrsti, ter dodam povse kratke opazke. On je namreč rekel (čita):

„Začetkom Taaffeove vlade se je bila ustvarila večina, pod kojoj se je mar- sikaj na boljše obrnilo“. — Omenil sem že, v kakih okoliščinah je bil Taaffe na vlado pokli- can in zakaj se je marsikaj obrnilo na boljše. Mo- narhija je potrebovala vojakov in denarja. Tedaj so Slovani rešili monarhijo iz neprijetnega položaja, zato jim je nekaj dela, nekaj pa obljubila, a sedaj že nič neobljublja, ker je že popolnoma v naročji levice.

„Večina se je začela rušiti, ker vlada ni hotela izvršiti programa des- nice“. — To pravi č. g. Nabergoj in dolži vlado.

„Razne nesrečne vladne naredbe, imenito Dunajske punktacije, provz- ročile so, da so prišli v drž. zbor Mla- dočehi; ti so stopili v opozicijo in se niso dali pridobiti za večino“. — Tedaj zopet vlada, vladne naredbe.

„Neimajoč vlada večine, skušala je ustvariti jo z levico, ali ni šlo; se- daj ni večine“. — Iz poprej rečenega se vidi, da je to vlada zakrivila.

„Da je prišlo do tega, do tako žal- ostnih parlamentarnih odnosajev, krivaje v prvi vrsti vlada, ker ni, ho- tela zadovoljiti pravičnim zahtevam poprejšnje večine“. — Tedaj je v prvi vrsti vlada kriva, da so tako žalostni parlamentarni od- nošaji. In to vse pravi č. g. Nabergoj, ki sam tako postopa proti vladine le na Dunaju, temveč tudi tukaj v Trstu.

„Največji del krivnje pa pada na neslogo slovenskih narodov in njiho- vih zastopnikov“. — Kdo je kriv te nesloge? Najprej je potrebno, dognati: kaj je dobro in kaj je slabo ter se složiti le za dobro proti slabemu!

„Sedaj prasha kdo: Zakaj se nisi pridružil Mladočehom, ali vsaj radikal- nim Hrvatom? Mladočehom naj sodi bo- dočnost. Gledé na radikalne Hrvate pa pravim brez ozirov, da se nikakor ne zlagam s njihovimi nazori, akoravno za- jamčujemo zedinjeno Slovenijo“. — Nepo- rajtam, ako nas naziva radikalce, kakor to tudi drugi naši nasprotniki delajo; naš radikalizem obstoji v tem, ker zahtevamo, naj se vršijo zakoni tudi proti našemu narodu in naj se ta ohrani proti tujstvu. Prašam le, zakaj je č. g. Nabergoj proti našim nazorom tudi z omenjenim zjam- čenjem?!

„Mladočehi zahtevajo svoje kraljestvo, a k obito dosegli, po- tem bi se ne smeli mešati v naše zadeve, in Slovenci bi izgubili sorodne brate, koji bi jim morali biti najboljši zavezniki v bliž- nji bodočnosti, v borbi z narodni ob- stanek“. — To se čudno sliši, baš kakor da sedaj ni treba boriti se za narodni obstanek; čudno je tudi, da se zove najboljšimi zavezniki — ki se takšnimi v resnici pri vsaki priložnosti tudi

kažejo — one, proti katerim se navadno, če ne izključno, postopa; Mladočehom pa — kakor sem pred nekoliko dnevi od jednega slišal — zdi se naravnost smešno, da bi oni mogli manj pomagati svojim bratom, ko bi jim ne bilo boriti se za svoj obstanek, — in to bi bilo, ko bi dosegli svoje kraljestvo.

„Ravno tako je s težnjami radikalnih Hrvatov s to razliko, da bi se Mladočehi zadovoljili s pravimi mejami kraljestva, dočim boče petorica hrvatskih zastopnikov potegniti svoje hrvatsko pravo tudina Trst z okolico, in še dalje čez meje bistre Soče. Prepričan sem, da na vprašanje, ali odobrujete ta program, odgovorite z odločnim: ne!“ — Zakaj, zakaj?! Tako govoré največji nasprotniki naši. Čast. g. Nabergoj se je mogel po onem shodu prepričati, da ne pozna čustev svojih volilcev. Njegov volilec in prijatelj (glej „Edinost“ od 11. februarja 1893.), mu je zameril, da je govoril proti idejam hrvatsko-slovenskega kluba, da je govoril proti zedinjenju slovenskih dežel s Hrvatsko. To bi bilo prepotrebno za vse stroke javnega življenja. Če bi se imeli tudi utopiti v hrvatskem morju (na kar se nikakor ne misli), bi boljše bilo, kakor utopiti se v nemškem ali italijanskem morju. Mnenje okoličanov, ki poznajo Laginjo in Spinčiča, je, da se g. Nabergoj vsaj ni smel dotikati tega vprašanja. Ni treba delati razločka mej Hrvat in Slovenci — (to delajo naši nasprotniki). — V Istri in Trstu delujejo složno, zato se ne sme sejati nesloge. V tem zmislu so se izjavili tudi Škedenjci in Rojanci.

„Mnogi pravijo, da ne more biti slabeje, ako se tudi v opozicijo stopi; ali temu ni tako, more biti še slabeje.“ — Kaj še?! Fizično ubijati in obešati?! Tudi to se more, ali kri mučenikov je še vselej rodila dober sad za ideje, za katere so trpeli.

„Hohenwartov klub je prenehal biti vladina stranka.“ — Vender skoro vselej in brezuvetno glasuje za vlado.

„V dobi Taaffejevi obrnilo se je tudi v Istri na boljše, za kar gre vse, kako na prvem mestu zasluga požrtvovalnim rodoljubom, ali vlada bi bila vender mogla to zaprečiti, ko bi bila postopala brutalno.“ — Že po prvi politični volitvi se je s tem pretilo in tudi izvrševalo. Tega postopanja — misli č. g. Nabergoj — ni še dosti. Čujte možje v Istri, ki na svoje oči gledate, kar se vse dogaja in kar se je zadnjih par let zgodilo! Meni se zdi, da gosp. poslanec več veruje nekim gospodom, ki ničesar ne vidijo, kakor onim, ki vse na svoje oči gledajo.

V ostalem odgovoril je g. poslancu volilec g. Ivan Balanč, da bi bil želel javen shod, da neuspehov ni kriv g. poslanec, ampak vlada, in da bi zavolj tega naši poslanci ne smeli biti na vladni strani, ki nam ne da niti najskromnejših pravic ter da bi g. poslanec imel izstopiti iz kluba, ki podpira tako vlado. Ravno isto z ozirom na vlado rekla je g. poslancu deputacija okoličanskih veljakov, omenivši, da so okoličanski Slovenci delali skupno z vlado, upajoč, da obranijo sebe in vlado, da pa vidijo iz postopanja vlade, kako se nanjo ni zanašati ter so ga prosili, da to naznani na pravem mestu.

Završujem ozirajoč se na besede, katere je rekel g. Nabergoj nekemu slovenskemu rodoljubu v Trstu, a ta jih je priobčil meni, besede namreč, do midva, dr. Laginja in jaz, podirava, kar sa oni, Nabergoj in drugovi, napravili!

Ako kje, to je gotovo tukaj na mestu vsiklik: „Teško je, ne pisati satire!“ (Z povzdignjenim glasom): Midva sva podrla slovenske šole v Trstu, midva sva podrla slovenske šole v okolici in pomagala zraven ustanoviti italijanske paralelke, mi dva sva odpravila rabo slovenskega jezika pri c. kr. oblastnijah v Trstu in v Primorju; mi dva sva povzročila znano postopanje s slovenskim jezikom in s Slovenci pri mestnem magistratu v Trstu; povzročila znano postopanje raznih komisarjev, žandarjev in drugih oseb s Slovenci v okolici, kakor tudi celotni postopek s Hrvati in Slovenci Istre in Gorice“.

To vse je že poprej lepo in dobro bilo. Podrla sva vse in povzročila ono, kar je v resnici sedaj...

Dá, podirava in hotela bi podreti vse, kar se je žalega storilo našemu narodu v pretečenih stoletjih in v najnovejši dobi. Podirava ali hotela bi podreti mnenje, da morava od takšnega sistema, od takšne vlade pričakovati kaj dobrega.

Podirava ali hotela bi podreti klečeplastvo pred onimi, ki delajo za uničenje našega naroda.

Podirava ali hotela bi podreti robsko čud, katero se hoče vzdržati v našem narodu, da namreč ne more

ob sebi živeti — in vzdigujeva mu zavest, katera ga jedina more trajno rešiti, zavest, da more obstati sam zraven svojega zakonitega vladarja in sicer ne pod ampak zraven drugih narodov. Quod est in votis!

Poslušalci so gospodu poslancu tako mej govorom kakor tudi koncem poročila burno pritjevali in naposled njemu in njegovemu tovarišu soglasno izrekli zahvalo in priznanje ter neomejeno zaupanje.

Po končanem tem poročilu je občni zbor soglasno vzprejel nastopno, po odboru društva „Edinosti“ nasvetovano

resolucijo:

„Občni zbor političnega društva „Edinost“, zbran dne 18. junija 1893 v Trstu, zaslavišči naša državna poslanca gg. prof. Vekoslava Spinčiča in dr. M. Laginjo o njih delovanju v državnem zboru in o političnem položaju, odobruje popolnoma njihju parlamentarno delovanje v državnem zboru in delegacijah, kakor tudi delovanje in postopanje vseh poslancev v deželnem zboru, odobruje ustanovitev in postopanje kluba neodvisnih slovenskih in hrvatskih poslancev v državnem zboru, izreka jima presrčno zahvalo in neomejeno zaupanje ter pričakuje od njih, da bodo tudi za naprej vztrajali v požrtvovalnem delovanju na braniku narodnih naših pravic proti sistemu, ki gre za tem, da se naš narod potuji in gospodarstveno zapostavi. Cesarska vlada pa se opozarja na govore naših poslancev, kateri nikakor ne pretiravajo, da jih vzame v resen obzir“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. junija.

Delitev sodnih okrajev.

Vest, da misli vlada potem posebnega zakona dobiti pravico za administrativno delitev sodnih okrajev, je levčarje nepopisno vzradovala. Nje glasila so takoj jela trobiti „zum Rückzug“. Grof Taaffe se je baje že posvetoval o tem vprašanju s Chlumeckim, Plenerjem, Jaworskim in Hohenwartom. Kakó so se ti možje o vladni nameri izrazili, ni še znano, najbrž pa ugodno, izvzemši jedinega Jaworskega. — Poljaki sploh niso nič kaj uneti za to idejo in „Czas“, glasilo poljskega kluba, je tudi že izrekel se zoper to novelo ter misli, da zanjo ne bo dobiti večine. Kaj pa, ako grof Taaffe take večine niti ne mara? Izkušnja uči, da je grof Taaffe že večkrat iskal večine za kak projekt, pa je ni našel, ker je najti ni hotel.

Maloruski vseučiliščniki.

Včeraj smo naznanili, da je policija zaprla na Dunaji osem maloruskih vseučiliščnikov radi demonstracij zoper metropolita Sembratoviča ter je izročila sodišču, katero bo proti njim postopalo radi hudodelstva težke telesne poškodbe. Kakor javljajo „Narodni Listy“, so vsled tega vsi Dunajski vseučiliščniki jako razburjeni, zlasti ker so bili maloruski vseučiliščniki že policijsko kaznovani. Splošno se sodi, da se je začelo sodno postopanje vsled nesramne demonstracije Poljaka Badenija, kateri je v delegaciji rekel, da je policijska kazen za demonstrante nekaka nagrada.

Šleskega dež. glavarja namestnik.

Zgodilo se je nekaj nenavadnega. Za namestnika deželnega glavarja šleskega je bil imenovan Vratislavski škof dr. Kopp, pruski državlján, pruski patrijot, kateri ima virilni glas v šleskem deželnem zboru zato, ker spada del Šlezije k njegovi dijocezi. S tem imenovanjem ni zadovoljna nobena stranka. Levičarji, kateri imajo večino v deželnem zboru, niso zadovoljni, nacionalci tudi ne in Slovani tudi ne. Slovani imajo v deželi večino, pravično bi torej bilo, da je prišel na to mesto njih mož. A ne samo, da se to ni zgodilo, imenovan je bil na to mesto celo mož, ki ni niti naš državlján, goreč Prus, kateri že dolgo let z vsemi silami deluje na to, da ponemči slovanske svoje dijoceze.

Vnanje države.

Srbska skupščina.

V četrtke vršila se je v srbski skupščini adresna debata. Glasovalo se je o vsakem odstavku posebe in so bili vsi odstavki vzprejeti soglasno. Pri odstavku o zatožbi bivših liberalnih ministrov zahteval je posl. Veselinović v strastnem govoru, da je tudi bivša regenta tožiti. Ristiću se ne sme nič priznati. Nekoč je slovel kot prvi državnik na balkanskem poluotoku, potem pa podpiral liberalno vlado ter osramotil Srbijo pred celo Evropo. — Ta navsot so razni poslanci toplotno priporočali, a večina ga je odklonila, kakor tudi nasvet, naj preiskovalni sodnik o tej stvari izreče svoje mnenje. Vsa razprava pa je pokazala, da je Ristić najbolj sovražna in zaničevana mož na Srbskem. Ko je skupščina vzprejela adresu, čital je ministerski predsednik doktor Dokić vladni program. Vlada obeča v njem, da se bo strogo držala zakonov in ustave, da bo skrbela

za red in za javno varnost vsakega človeka in lojalno delovala na to, da se ohrani prijateljsko razmerje mej Srbijo in drugimi državami, zlasti sosedi. S pomočjo novih monopolov in točnega iztirjanja davkov upa vlada, da bo moči doseči ravnovesje v drž. gospodarstvu.

Pariski škandal.

Listine, katere so bile baje ukradene angleškemu poslanstvu, so — tudi baje — ponarejene. Tako se naznanja iz Pariza in splošno se sodi, da je bil Millevoye žrtva nesramnega sleparja, kateri je falsificiral te spise ter je lahkovernemu poslancu prodal za primerno ceno. Domnevanja v tem oziru so raznovrstna in stvar še ni povsem jasna, dasi je parlament prestopil na dnevni red, Déroulède in Millevoye pa sta odložila poslanska mandata. Kakor se kaže, je ta reč s tem dogana, dasi nikakor ni dokazano, da so dotične listine ponarejene.

Nemške volitve.

Včeraj se je vršila prva ožja volitev in to v Lübecku. Doslej je to mesto zastopal socijalni demokrat, sedaj pa so se vse druge stranke združile zoper socijalističnega kandidata in ga res podrle. Svobodomiselní liberalci izdali so volilno parolo, naj njih privrženci povsod glasujejo zoper socijalistične kandidate in za narodne liberalce. Tudi v posamnih drugih krajih so se privrženci raznih strank združili ter bodo glasovali zoper socijaliste. Vzlic temu upajo ti, da pridobé lepo število mandatov.

Dopisi.

Iz Krakova, 21. junija. [Izv. dop.] (Poljski katoliški shod.) Pošiljam Vam nekaj vrtic iz poljske atolice. Slovencem je pač še v živem spominu I. slovenski takoiimenovani katoliški shod, kateri je prouzročil, kolikor vem iz listov in iz privatnih dopisov, dokaj burje, ki se menda še sedaj ni plegla. Jaz bi menil, da je imel ta katoliški shod v Ljubljani vender tudi neko korist, to namreč, da je nekoliko vzdramil naprednjake slovenske, je nekoliko razgrel ter tako prouzročil neko večjo agilnost.

Tudi naši bratje v Gališki pripravljajo se za I. „wiece katolicko“ (katoliški shod), kateri se bode vršil dne 4., 5. in 6. julija v Krakovem. Priprave se delajo velike in s posebnim zanimanjem se ukrepa vse potrebno, da se izvrši shod kolikor mogoče veličastno. Kako in kaj bode, se seveda sedaj še ne more reči. Poljski katoliki imajo mnogo zaslombe tudi mej posvetno inteligenco in ker je mej ujimi le malo zelotov in hujskačev, smemo upati, da poljska „wiece katolicka“ ne bode imela teh narodnostno pogubnih posledic, kakor jih ima slov. katoliški shod prežalostnega spomina. Oklic pripravljalega odbora prinesli so poljski časniki. Oklic pravi, da je treba tudi Poljakom javno in odkrito povedati, da so neločljivo združeni s sveto stolico in pripravljeni na obrambo vseh pravic katoliške cerkve v javnem in socialnem življenju. Na shodu bodo govorili vladike cerkveni, potem duhovni in svetni govorniki, Poljaki in Malorusi, katere pozove v to odbor. Oklic je mnogobrojno podpisan, in sicer od odličnih Poljakov in Malorusov, duhovnikov in posvetnjakov. Z aprobacijo kardinala Dunajewskega povabil se bode novi nuncij Agliardi po posebni deputaciji na shod. Občni program shodu je: Dne 4. julija ob 6. uri popoldne svečan začetek shoda v dvorani „Sokola“; (poljski katoliki se ne bojé Sokolov in jih ne denuncirajo); zvečer prijateljski shod v mestnem parku doktorja Jordana. Dne 5. julija slovesna božja služba v cerkvi sv. Ane ob 8. uri zjutraj; od 9. do 12. ure zborovanja in posvetovanja 8 sekcij v gimnaziji sv. Ane; popoldne od 2. do 5. ure ogled mesta in zanimivosti njegovih; ob 6. uri drugo slavnostno zborovanje v dvorani „Sokola“; zvečer prijateljski shod na vrtu strelcev. Dne 6. julija od 8. ure zjutraj do polu 12. ure zborovanje v 8 sekcijah v gimnaziji sv. Ane; ob 12. uri glavno zborovanje gledé resolucij in nasvetov v dvorani „Sokola“; ob 6. uri zadnje zborovanje v isti dvorani in zvečer splošen shod v dvorani društva vzajemnega zavarovanja. Ta poljski katoliški shod bo zanimiv zlasti zaradi tega, ker se ga udeležé tudi Malorusi. Govori se sicer že marsikaj, da bodo Malorusi povedali svoje težnje, dočim se zopet trdi, da bode vladalo popolno sporazumljenje. Vsekako je treba počakati, da vidimo, kaj nam odkrije shod. Ako vam drago, poročati Vam hočem o shodu o svojem času natančneje, toliko Vam pa lahko že sedaj rečem, da bo poljski katoliški shod resen shod, na katerem ne bodo preobračali kozolcev novodobni posnemovalci znanega kapucina iz Schillerjevega „Wallensteina“, kakor se je to godilo pri vas v beli Ljubljani.

Dalje v prilogi.

Iz Celovca, 19. junija.*) [Izv. dop.] (Shod podružnice sv. Cirila in Metoda. — Naša jezikovna borba.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico imela je preteklo sredo 14. t. m. svoj redni letni občni zbor v dvorani hiše katol. rokodelskih pomočnikov, ki je bil prav dobro obiskan in katerega se je udeležil po dolgem prestanku zopet jedenkrat vladni zastopnik mestnega magistrata oficijal g. Male, ki je rojen koroški Slovenec in slušbuje že več let pri tem uradu. Iz tega se jasno razvidi, kako neosnovano je bilo svoj čas vse ropotanje naših občinskih očetov, ko so na vsa usta upili, da magistrat nema slovenskih uradnikov in da se bode moralo, ako se taki nastavi, potipati na žep davkoplačevalcev. Da je bil ves ta vrišč umetno zasnovan, o tem ni nikdo dvomil in da imamo na magistratu uradnike, zmožne našega jezika, to nam zdaj potrjuje gorenja živa priča sama.

Ko je predsednik podružnice č. g. predmestni župnik Jan. Wieser poročal o delovanju taiste in je blagajnik č. g. kaplan Treiber zbranim udom naznanil, koliko mu je bilo v teku leta mogoče nabrati denarja in ga odposlati v Ljubljano glavni družbi, potrdil se je stari odbor ter se je izvolil zastopnik za glavno skupščino, kateremu se je dalo potrebno ravnilo. Pri tej točki vnela se je precej živahna in zanimiva debata in s posebnim veseljem omenjamo, da so vsi govorniki brez izjeme stanu bili soglasni v tem, da naj družba sv. Cirila in Metoda ostane tudi nadalje taka, kakršna je bila doslej in ker se ni skozi ves čas svojega delovanja v ničem proti našim verskim svetinjam pregrešila, nasprotno pa v versko-narodnem smislu že prav veliko dobrega učinila, bilo bi želeli, da se družbo kot tako ne napada ter da složno delajo v njen prosep tako v odboru kakor tudi izven taistega v mestih in po deželi vsi slovenski rodoljubi raznih stanov. Naš narod je majhen in delavnih močij pogrešamo povsodi. Družbin odbor se je v sedanjosti sestavi doslej vsikdar pošteno trudil in ravno tako pošteno skrbel za vzgojo slovenske mladine, posebno ob periferijah, zato je smemo imeti Slovenci v njega popolno zaupanje, in kolikor časa bode hodil po tem zasnovanem potu, nemamo uzroka tožiti o njem, naprej obsojati pa nikogar ne gre. Da so Ciril-Metodove podružnice za našo deželo velike važnosti, o tem ne more nikdo dvomiti, kdor je pazno zasledoval tok njihovega delovanja. Z njimi se probuja narod naš iz pogubonosnega spanja in kar so rodoljubi doslej z neumornim trudom in velikimi žrtvami dosegli, to bi bilo na mah uničeno, ako bi se tudi v nas zanesel tak nepotreben boj proti družbi sv. Cirila in Metoda, kakoršen se je vnel na Kranjskem in pred vsem v Ljubljani po katoliškem shodu. — Bodimo oprezní in podajmo si torej prijateljsko roko v složno delovanje za prosep milega nam naroda slovenskega, — to bodi ravnilo za nas vse in posebno za zastopnike raznih podružnic pri prihodnji glavni skupščini naše prekoristne šolske družbe sv. Cirila in Metoda. V slogi je moč! Brez sloge ni spasa!

Okrajni glavar za Celovsko okolico znani Mac Nevin zaukazal je županu v Kotmari vesi gosp. Matiju Prosekarju, da mu ima v vseh zadevah izročnega področja dopisovati samo v nemškem jeziku.

Župan se po tem nezakonitem ukazu naravno ni ravnal, zaradi česar mu je omenjeni okr. glavar naložil z razsodbo od 26. februarja 1893 št. 4928 globo 20 gold., češ, da se je župan, ker je pisal na okrajno glavarstvo v slov. jeziku, storil krivega prestopka §§. 7., 10. in 11. ces. naredbe od 20. aprila 1854. št. 96. drž. zak. in § 95. obč. reda.

Župan Kotmarovski obrnil se je v sled tega na g. dr. Ivana Dečka, odvetnika v Celji, za svet, in ta je vložil vzklic na deželno vlado, katera je z naredbo od 7. marca 1893. št. 356 Praes. istemu sicer ugodila toliko, da je globo znižala na jeden gld., v stvari sami pa razsodbo Maca Nevin-a potrdila, rekoč, da se v postopanju župana Kotmaroveškega sicer ne more najti prestopok navedene cesarske naredbe, da pa zadržuje to, da se je ukaz okrajnega glavarja, dan v smislu § 56. obč. reda, preziral, nahaja kršenje dolžnosti v poslih izročnega področja, kar se mora po § 95. občinskega reda kazniti.

Ta slučaj vzbudil je izredno senzacijo lahko se reče v celi Avstriji, ter je dal povod interpela-

ciji v državnem zboru, katero so stavili slovenski poslanci na ministra notranjih zadev.

Zupanstvo v Kotmari vesi vložilo je pa ob jednem po g. dr. Ivanu Dečku zoper ta način jezikovnega nasilstva izredno pritožbo na ministerstvo notranjih zadev, in to je vsled razglasa od 1. junija t. l., št. 1207 obe razsodbi — ono okrajnega glavarja in deželne vlade Celovške — uničilo.

Iz predstoječega slučaja se pač lahko razvidi, kako težko borbo imamo na Koroškem za svoje narodne pravice.

Domače stvari.

— (Ligaške denunciacije.) Ker smo „Slovenec“, kakor kaže sinočna številka, v Pucovi afëri vsaj za nekoliko časa sapo zaprli, skuša si pomagati na drug način ter se drga ob naši oceni bolgarskih razmer. Mi smo namreč mimogredé povedali, da ne uvidevamo poklica nemških in francoskih, po Koburžanu v deželo privabljenih jezuitov za organizacijo verske propagande proti pravoslavni cerkvi in zaradi tega strašnega brezverskega čina kliče Liga + 19 nad nas ogenj in žveplo. — No, mi ne čutimo potrebe polemizovati v tem pogledu z listom, čigar bolgarski politiki dajejo praveč, kakor smo pred kratkim dokazali, anonimni in plačani inserati židovske Dunajske banke. Habeant sibi! — Sicer pa je imel goreči „Slovenec“ članek o bolgarskih razmerah itak le namen, denuncirati duhovnega sobrata g. kurata Koblarja, da je bil toli drzen ter je, ustrezaje prošnji uredništva „Rodoljuba“, odstopil mu svoj krasni slavnostni govor, ki ga je govoril dne 11. t. m. pri veselici v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Zategadelj denuncira ga plemenita in krščanske ljubezni navdihnjena Liga, da je stopil „s polnim imenom v kolo sotrudnikov „Slov. Naroda“ in njegove priloge „Rodoljuba“. Grozno! — Temu najnovejšemu izbruhu ligaškega poštenja — naše pomilovanje. Ne, taki katoliki mi nečemo biti, v tem imate prav.

— (Altri paesi, altri costumi.) Dočim je vrli Hrenoviški nadžupnik Puc, — kateri nas še vedno ni tožil, dasi smo mu vzeli čast — prepoval g. dru Vošnjaku spregovoriti na Kavčičevem grobu nekoliko besed, dočim je „Slovenec“ skušal to postopanje celo pravno opravičiti — da je bilo to opravičevanje sila okorno, mu ni šteti v greh, saj je kopitar in ne slikar — priča pogreb bivšega koroškega poslanca Lexa, da nemški koroški duhovniki tudi v tem oziru niso takih nazorov, kakor naši Slovenčevci. Na Lexovem grobu so govorili: dva katoliška župnika, protestantski pastor in dva posvetnjaka, katerih jeden, renegat Dobernig, je znan kot zagrizen sovražnik katoliške duhovščine. Ker ne moremo verjeti, da bi bili nemški koroški duhovniki manj goreči katoliki in slabše poučeni teologi, nego so naši Slovenčevci, si te kontradikcije ne moremo tolmačiti in si zategadelj dovoljujemo vprašanja: ali veljajo na Koroškem druge cerkvene naredbe nego na Kranjskem ali so koroški duhovniki tako tolerantni in omikani, da ne marajo zlorabljati svoje pravice, ali pa tako malomarni in nevedni, da se ne brigajo za svoje dolžnosti? Jeden teh razlogov je gotovo pravi; kateri, na to naj nam blagohotno odgovori „Slovenec“.

— (O Puc-ovi afëri) nam piše prijatelj z Notranjskega: V številki 139. „Slovenca“, ki je izšla v torek dne 20. junija 1893, stavi nekdo, ki se je podpisal Liga + 3, kot uvod svojemu članku vprašanje: „Ali so pokopališča za politične demonstracije?“ Mi Notranjci zanikujemo to vprašanje, hkrati pa se usojamo poprašati modrega Ligaša: Kdó pa je nameraval politično demonstracijo na pokopališču? In ker vemo, da na to ne ve ničesar odgovoriti, mu rečemo mi, da tega od nas ni nihče nameraval, in najmanj g. dr. Vošnjak, ki se je vseh političnih demonstracij že davno naveličal. Vse drugo modrovanje in razlaganje cerkvenega prava je pa zopet samo pesek v oči nezavednemu ljudstvu; imponovale pa ne bodo take fraze nobenemu zavednemu človeku in posebno ne zavednim Notranjem. Ko je bil cerkveni obred pri pogrebu opravljen, imel je župnik Puc ravno toliko pravice govoriti, kot vsak drugi navzoči. In ko bi bilo jednemu ali drugemu navzočnim na misel prišlo, ustaviti gosp. Puca v govoru, bi bil za to ravno taisto pravico imel, s katero je gospod Puc besedo poprijel. In ko bi bil kdo gosp. Puc rekel, da je Hinko Kavčič že na tem svetu račun dal o svojih talentih, dokaz tega nepričakovana množica odličnega ob-

činstva, in ko bi bil gospod Puc na to demonstriral in bi se bil pričel prepri, bi bili lastniki pokopališča ali pa politična oblast prepri konec naredili, ne pa cerkvena oblast, katera je bila pri kraju, ko se je cerkveni obred pogreba izvršil. In ko bi bil kdo gospoda Puca razžalil in bi bil gosp. Puc razžaljenje vrnil, bi imela obadva pred sodnijo prav jednako stališče in nihče bi ne bil rekel, da se je v gospodu Pucu žalila cerkvena oblast. To-liko Vam gospod Ligaš v pouk in Vam nevednežem v olajšanje bolečin, katere vam je pesek povzročil. Vprašamo pa gospoda Ligaša: Kdo je gospoda Puca naprosil, da naj govori na grobu Hinka Kavčiča? Saj tudi dosihdob ni bila navada pri nas, da bi g. župnik govoril nagrobni govor. Govoril je tedaj gospod samo radi tega, ker ga je brzékone jezilo, da je izkazalo zadnjo čast pokojnemu naprednjaku tako mnogobrojno odlično občinstvo, kakoršnega morda še gospod Puc ne bo imel pri svojem pogrebu. In zato je tak govor s takim neprimernim glasom in neleporejenimi besedami, čigar tendenca je bila jasna, češ: Kaj ste pa prišli? Ta Hinko, katerega smo pokopali, da ni hodil v cerkev in da ni včasih pri procesijah pel, ni bil vreden nič. Gospod Puc! Ker vas ni zašto nihče naprosil in ker niste govorili v čast pokojnemu, čemu ste pa poprijeli besedo? Ali ste marni nameravali v kakó politično demonstracijo na pokopališču?

— (Vsesokolska slavnost v Ljubljani dne 8. in 9. julija.) V glavnih potezah določil se je nastopni vsopred za I. občni shod slovenskih društev dne 8. in 9. julija: Dne 8. julija vzprejem že isti dan došlih gostov in odposlancev Sokolskih društev ter posvetovanja o sokolskih zadevah, o ustanovitvi zveze itd. Zvečer koncert z vojaško godbo na Hafnerjevem vrtu. Dne 9. julija: 1. Ob 1/2 8 uri vzprejem štajerskih in drugih gostov na Ljubljanskem kolodvoru in skupni odhod k sveti maši v Latermanov drevored. 2. Po sv. maši skupni zajutrek in poskušnja prostih vaj, zajedno slavnostna seja v Koslerjevi pivarni. 3. Slavnostni spreved po mestu. 4. Skupni obed v gostilnah g. Ferlinca in g. Hafnerja. 5. Po obedu skupni odhod na Koslerjev vrt k veliki narodni veselici. 6. Po veselici skupni odhod do Ljubljanske čitalnice, kjer se shranijo društvene zastave. 7. Ob 8. uri sijajna akademija v deželnem gledališču. 8. Po akademiji sestanek pri koncertu na vrtu pivarne g. Hafnerja. Podrobnosti programa, posebno pa vsopred pri slavnostni akademiji v gledališču se prijavijo pozneje. Opozorjamo še jedenkrat na poziv odbora „Ljubljanskega Sokola“, da si vsi člani omislijo društveno obleko, ker je za to skrajni čas.

— (Druga seja združenih odsekov za vsesokolsko slavnost) je danes zvečer ob 8. uri v čitalniških prostorih na Turjaškem trgu, h kateri se uljudno vabijo vsi člani, da se je gotovo udeležé.

— (H Gunduličevi slavnosti v Dubrovniku) odpeljala sta se iz Ljubljane kot zastopnika slovenskega naroda gg. dr. Iv. Tavčar in Vaso Petričič.

— (Promocija.) Danes je bil na vseučilišču Dunajskem promoviran doktorjem medicine gospod Dobroslov Brlić, vrli Hrvat iz Broda, prijatelj mnogim Slovencem in velepriljubljen družabnik Dunajskim Slovanom. Mnogo mu sreče sedaj v domovini!

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista so poslali danes kronine darove za družbo sv. Cirila in Metoda: V Železnikih nabral je 26 kron g. Luka Košmelj mej tamošnjimi rodoljubkinjami in rodoljubi; darovali so: Gosp. Gregor Tušek 4 k.; gospa Marija Strbene in g. Ivan Šušteršič, vsak 2 k.; po 1 krono pa: gospe Alojzija Demšar, Tilka Demšar in Alojzija Hafner, gospdč. Milka Hafner, gg. Ant. Bogataj, Jakob Bogataj, Iv. Demšar, Josip Demšar, Jak. Dermota, Fr. Grošelj, Anton Hafner, Mart. Klobčič, Iv. Košmelj, Jos. Košmelj st., Josip Košmelj ml., Luka Košmelj, Gabr. Thaller, Ivan Zupanec. — Iz Brežic vzprejeli smo zopet 16 kron 30 vin. kot dodatek k že izkazani vsoti (46 k.), in sicer od tamošnjih rodoljubkinj in rodoljubov (11 k. 30 v.) in od jednega rodoljuba iz Dobove pri Brežicah (5 k.) — Vesela družba v gostilni g. Modica na Blokah poslala je 15 kron po g. Ant. Levcu v Loži. — Tamburaški zbor pevskega društva „Zvon“ v Šmartinu pri Litiji poslal je 10 kron po g. Bartlu, to je prvo polovico, darila, preje-

*) Neljubo zakasnjeno.

tega od gasilnega društva v Litiji za sodelovanje pri tomboli dne 11. t. m. — Vesela družba v Podnartu 6 kron, katere je nabral poštar g. Pogačnik in pridejal še 1 krono. — Dalje sta darovali v Trstu (po g. Jos. Funteku): gospodičini Ursula Turk 1 k. in Josipina Marc 1 k. Skupaj vzprejeli smo danes 76 k. 30 vin., ali všteti prej izkazane zneske vsega skup do današnjega dne 1945 kron 60 vin. Prve dni bodočega tedna bomo torej že dopolnili drugi tisočak kron. Slava rodoljubnim darovalkam in darovalcem in njih naslednikom!

— (Popravek.) V izkazu darovalcev prve Ljubljanske podružnice sv. Cirila in Metoda v celotnem neizpremenjenem znesku 101 krone (štev. 138. „Sl. Naroda“) naj se čita: gg. dr. Hudnik in dr. J. Zupanec, vsak 4 k.; gospe Eliza Robič in Antonija Tratnik, vsaka 2 k., gg. Fran Ravnikar in Anton Trstenjak vsak 1 krono.

— (Za „Narodni Dom“) podaril je po uredništvu našega lista tamburaški zbor pevskega društva „Zvon“ v Šmartinu pri Litiji 10 kron, to je drugo polovico darila, prejetega od gasilnega društva v Litiji za sodelovanje pri tomboli dne 11. t. m. Živili vrli darovalci!

— (Za „Glasbeni dom“ v Ljubljani) darovali so poleg že v štev. 103 z dne 5. maja t. l. izkazanih 186 gld. 80 kr. še naslednji gospodje: Ivan Vrhovnik, mestni župnik v Ljubljani 3 gld., Fran Lavrenčič, zasebnik v Gradcu 10 gld., Mihalj Sajó, župnik v Štangi pri Litiji 2 gld. 45 kr., Fran Omersa, trgovec v Kranji 10 gld., J. Brinšek, trgovec v Trnovem na Notranjskem 5 gld., Adolf Mikuž, trgovec v Ljubljani 25 gld., J. Martinak, c. kr. dež. sod. svetovalec v Ljubljani 5 gld., Fran Kollmann, trgovec v Ljubljani 25 gld., Ivan Gogola, c. kr. notar v Ljubljani 47 gld. 30 kr., skupaj 319 gld. 55 kr. Odbor „Glasbene Matice“ zahvaljuje najtopleje vse p. t. darovalce za doposlane prispevke; do vseh p. t. rodoljubov pa se obrača z uljudno prošnjo, naj se spominjajo našega glasbenega zavoda in naj pošiljajo svoje prispevke naravnost „Glasbeni Matici“.

— (Sodba poštenega nemškega pisatelja o kranjskem prebivalstvu.) Najodličnejši nemški poznavalec in popisatelj naših planin, prof. dr. J. Frischauf v Gradcu, pisal je te dni slovenskemu planinskemu društvu jako laskavo pismo, v katerem se mu zahvaljuje zlasti za skrbno markiranje poti na Kum ter opozarja društvo še na vpeljavo neterih ugodnostij na gori. Potem pa nadaljuje doslovno: *Sicher würden diese Bemühungen dazu beitragen, die noch manchmal von Nationalitätshetzern ausgesprengten Fabeln über Deutschenhass u. s. w. zu widerlegen. Sowol ich, als auch Freunde, die viele Touren in Krain gemacht haben, waren immer in der Lage, die Freundlichkeit und Gefälligkeit der slavischen Bevölkerung Krains zu erfahren. Nie passierte es mir oder Freunden, eine Unfreundlichkeit wahrzunehmen, trotzdem ich kaum ein paar slavische Worte verstehe. Der Verein möge die Versicherung entgegennehmen, dass ich immer für die Vorzüge der slavischen Bevölkerung Krains eintreten werde. Von den Bemühungen des verehrlichen Vereines um den Kum will ich nächstens eine Notiz in die „Oest. Touristenzeitung“ geben. Mit grösster Hochachtung Prof. Dr. Joh. Frischauf.* — Tako odlični Nemec, ki je prepoštoval našo domovino kot ljubitelj narave ter se ni kazal emisarija pangermanske ideje.

— (Pevsko društvo „Ljubljana“) prisiljeno je zaradi kolizije z veselico nekega drugega narodnega društva svojo 11. dan junija nameravano in z ozirom na isti dan prirejeno slavnost družbe sv. Cirila in Metoda na 2. julija prestavljeno vrtno veselico zopet preložiti. Ista se bode vsled tega ob ugodnem vremenu vršila v soboto, 1. julija na gosp. Ferlinca vrtu, ter pričela ob 8. uri zvečer. Ta veselica združena bode s kegljanjem za dobitke in se bode kegljanje pričelo jutri v nedeljo ob 9. uri zjutraj pri Ferlincu, ter nadaljevalo vsak dan od 1. ure popoldne naprej. Dobitki so: 3 cekini, 2 cekina, 1 cekin, (a 5 gld. 90 kr.) 3 gld., 3 gld., 2 gld. in šaljivi dobitki. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

— (Za suplente.) Naučno ministerstvo je s posebno naredbo ukazalo dež. šolskim svetom, da je odslej suplente na srednjih šolah nastavljeni za dobo dveh let in ne več za jedno leto, kakor dosihdob.

— (Podoknico) zapelo je delavsko pevsko društvo „Slavec“ včeraj zvečer č. g. župniku Vrhovniku v Trnovem povodom današnjega njegovega godu.

— (Kres na Drenikovem vrhu) privabil je navzlic ne ravno ugodnemu vremenu jako mnogo občinstva. Po 8 uri pribajali so ljudje kar trumoma, da je skoro prostorov zmanjkalo. Pevsko društvo „Ljubljana“ in nekateri pevski zbori „ad hoc“ prepevali so več zborov, v velikem steklenem salonu pa se je pričelo prav živahno plesati. Kresov našli smo posebno mnogo po močvirji in proti dolenski strani, proti Gorenjski pa je bilo nebo bolj zagrano, vendar so tudi tu žareli mnogi kresovi in se je po stari slovenski šegi praznovala Št. Janževa noč.

— (Vojaška godba pri gledaliških predstavah.) V bodoči gledališki sezoni svirala bode vojaška godba 47. pešpolka, ki pride v Ljubljano, pri slovenskih in tudi nemških gledaliških predstavah. Deželni odbor kranjski vložil je prošnjo pri tretjem kornem poveljništvu v Gradcu in je isto dovolilo sodelovanje vojaške godbe pri gledaliških predstavah.

— (Št. Jakobski most) v Ljubljani je že nekaj dni zaprt za promet z vozmi, ker ga je treba popraviti temeljito. Da se promet ne bode oviral predolgo, izvršile se bodo potrebne poprave kar najhitreje mogoče.

— (Čenitev škode na polji in vrtih,) katero je povzročila zadnja toča po mestnem okrožji, vršila se bode potom cenilne komisije ad hoc, — v ponedeljek dne 26. junija t. l., na kar opozarjamo s tem vse dotične posestnike-kmetovalce Ljubljanske.

— (Kolek pri ulogah gledé društvenih pravil.) Fin. ministerstvo v dogovoru z ministerstvom notranjih stvari javlja, da mora vsak izvod društvenih pravil, ki se priloži k prošnjam za potrjenje dotičnih pravil, imeti kolek 15 kr. za vsako polo. Za izvod pa, kateri dobi potrdilno klavzulo, je priložiti kolek 1 gld. za prvo polo in 50 kr. za vsako naslednjo, ki se pa uporabijo še le tedaj, ako se pravila potrdijo, ker se drugače ti koleki vrnejo. Pri spremembah pravil veljajo iste določbe.

— (Konjska smrkavost.) Dne 17. junija konstatirala se je pri enem konju železniškega spediterja S. Jolles-a v Ljubljani smrkava bolezen, vsled česar se je konj po Ljubljanskem konjaču moral pokončati. Ta bolezen prikazala se je pri omenjenem konju na pijučih. — Zbog tega se bode tudi vsi drugi konji, ki so bili s pokončanim v dotiki, a od raznih gospodarjev izven Ljubljane pokupljeni, vsled uradne odredbe nadzorovali in opazovali.

— (Rudolfova vilenica) v Divači bode dne 2. julija t. l. ob 4. uri popoldne sijajno razsvetljena.

— (Slovensko bralno društvo v Tržiči) napravi pri ugodnem vremenu dne 29. t. m. izlet v Velesovo in Cerklje. Svoj redni občni zbor pa ima društvo dne 2. julija ob 8. uri zjutraj.

— (Veselico v korist družbe sv. Cirila in Metoda) prirede Litijske in Šmartinske Slovenke v nedeljo, dne 2. julija v prostorih gosp. Oblak-a v Litiji. Splošni vspev: I. Popoldne: Ob 10. uri kegljanje na dobitke, za dame in gospode na vrtu g. Oblak-a, ki bode trajalo do polu 7. ure zvečer. II. Popoldne: Ob polu 3. uri tehtanje in bazar. III. Večerna veselica. Začetek točno ob polu 8. uri z nastopnim vspevom: 1. a) Burgmüller F.: Faust: p. Gounod, valse brillante. b) Ketterer E., op 24: Grand galop de concert (čveteroročno na glasoviru, gspđ. Olga Sterle in g. Rudolf Sterle, stud. jur.) 2. Slavnostni govor, govori gospa Jos. Bartl. 3. Zajc: Večer na Savi, možki zbor, poje Litijsko pevsko društvo. 4. Kronska: Popotnika. Cello s spremljevanjem glasovirja. (G. Fr. Slanc in gspđ. Vekoslava Kobler) 5. Žalujoči udovec. Šaljivi prizor (g. Cvirn). 6. Kocijančič: Oblaček. Šestospjev s tenor- in bariton solom. 7. „Berite novice“. Veseloigra v jednom dejanji. Vstopnina se uplača le k večerni veselici in sicer: za osebo 20 kr., za družino 50 kr. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

— (Tržaške Lahone) stresa groznica. Zgodilo se je zopet nekaj nečuvenga; uradoma se je grešilo zoper laški značaj mesta. Neki trgovec v mestu je napovedal konkursa in sodišče je to v uradnem listu razglasilo tudi v — slovenskem jeziku. Italijanski listi naznanjajo to „novotarijo“ s prikrito jezo in ker zoper to „novotarijo“ ne morejo ničesar opraviti, ker niti pravne opravičenosti tega postopanja ne morejo zanikati, žugajo dotičnemu odličnemu advokatu, kateri je to razglasilo prouzročil, baš kakor da bi slovenski klienti slušali sovete iredentovskih listov. Kdor pozna le količjak razmere italijanskih advokatov v Trstu, in ve, kako lové slovenske stranke, se more temu onemoglemu žuganju samo smejati.

— (V Zagrebu umrl je) včeraj dopoludne učitelj telovadbe Franc Hochman, znan tudi v naših Sokolskih krogih. Pokojnik bil je rodod Čeh in si je pridobil za razvoj telovadbe v Zagrebu velike zasluge. Več let bil je tudi učitelj telovadbe pri „Hrvatskem Sokolu“ in zdaj urednik v Zagrebu izhajajočega strokovnega lista „Gimnastika“. Star je bil pokojnik še le 43 let. N. v m. p.!

— („Matici Hrvatski“) dovolila je deželna vlada hrvatska podporo iz dež. zaklada v znesku 2000 gld., in sicer 1000 gld. za redna letna izdavanja, drugih 1000 gld. pa za izdavanje prevodov starih in novodobnih klasikov in sicer za prve 300 gld., za druge pa 700 gld.

— (Posledice potresa.) Zadnji potres v Zagrebu, o katerem smo poročali, sicer ni napravil znatne škode, vendar so ljudje prestali velik strah. Nek Dunajski zdravnik, ki je začasno v Zagrebu, se je tako razburil, da je celo noč ostal na ulici. Hude posledice je imel strah pri nekem vojaku, ki se je tako prestrašil, da je postal hrom in mutast od samega strahu. Mnogi trdijo, da je bil to najmočnejši podzemeljski sunek, kar jih je bilo od velicega potresa l. 1881.

Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Ponarejeni avstrijski bankovci.) V Čedadu pri Vidmu našli so te dni pred orožniške vojašnice durmi zavoj, v katerem je bilo 59 ponarejenih avstrijskih petdesetakov. Dva pekova dečaka pa sta prinesla 9 taci bankovcev, katere sta, kakor pravita, našla v razpoklini nekega zidu.

* (Pogrezujoče se mesto.) V Pilni na Poznanjskem nastala je katastrofa. Vsled napačnega vrtnja arzejiškega vodnjaka začela se je v okolici posedati zemlja, kakor smo že poročali. Zdej pa je neprenehoma prodirajoča voda daleč na okolu izpodjedla zemljo in se je podrlo že več hiš. Izpod zemlje se čuje močno bobnenje in dan na dan postaja nevarnost večja, da se ne pogrezne velik del mesta. Prebivalstvo je vse preplašeno, v dveh glavnih ulicah mesta so vse hiše razpokane in zapuščene. Vsak dan se podere kaka hiša. Škoda znaša že več milijonov mark in je nad 400 oseb moralo sprazniti stanovanja.

* (Nemški beguni.) Šest nemških vojakov v popolni uniformi, mej njimi dva podčastnika, prišlo je iz Belforta v Dijon. Pobegnili so vsled tega, ker se je surovo postopalo z njimi in so prosili, da se jih vzprejme v legijo tujcev. Tej želji se je ustreglo.

* (Novodobna mladina.) V Parizu skočila je devetletna Felicia Boissin z okna na ulico in obležala mrtva. Mlada samomorilka se je že prej večkrat razgovarjala s služkinjo njenih roditeljev o raznih načinih samomora in ji rekla, da se čuti nesrečno, ter hoče končati svoje življenje.

* (Strela udarila je) minuli četrtek v Kittseu v sedem oseb, ki so delali pri zgradbi neke nove hiše. Jedna ženska je bila takoj mrtva, dva delavca sta hudo poškodovana in sta popolnoma otrpnela in onemila, ostali pa so menj teško poškodovani.

* (To je treba premisliti.) V neki vasi na Avstrijskem stala sta ženina in nevesta pred oltarjem. Ko župnik vpraša ženina, hoče li navzočo nevesto v zakon vzeti — molči ženina. Tudi na drugo vprašanje ne da odgovora. Še le ko ga vpraša tretji in mu sosedje šepetajo: Reci že vendar „da“ — spregovori prav počasi omenjeno besedo. V zakristiji pa je odgovoril kmet na vprašanje župnikovo, zakaj se je tako čudno obnašal: „Kaj tacega, menim, da se mora pač dobro premisliti“, in ni mu hotelo v glavo, da je za premišljevanje imel pač že dovolj časa, predno je stopil pred oltar.

Književnost.

— Pesmi, za visoki glas spremljevanjem klavirja, zložil K. Hoffmeister, poklonil gospej Milki Gerbičevi. Marljiva knjigarna g. L. Schwentnerja v Brežicah je podala slovenskemu občinstvu novo lično izvršeno muzikalno delo znanega našega glasbenika, ki se je s tremi pesmami prav srečno nam predstavil tudi kot skladatelj vokalne glasbe. Pesmi: 1. Pravljičica stara to bila, 2. Narcisov cvet in 3. Akat so nam ugodno znane od glasbenega večera, ko jih je pel g. Razingers prav lepim uspehom. Ne dvomimo, da se bodo te duhovite skladbe priljubile v najširših krogih in da bodo prav rade segale po njih naše pevke in pevci, ki itak nemajo premnogo novih domačih skladb za solo petje. Pesmam je poleg slovenskih besed pridejan tudi izvirni češki tekst, po katerem jih je prevzel g. Funtek. G. Hoffmeister je izdatno obogatil s tem svojim najnovejšim delom našo skromno muzikalno literaturo, za kar mu moramo biti prav hvaležni. Cena pesmam je 1 k. 50 vin. ali 75 novčičev.

— Modra špilja na Biševu kod Visa. Napisal Petar Kuničič. Zagreb. Tisak Dioničke tiskare. 1893. Str. 14. Cena 12 kr. Nekoliko kilometrov od dalmatinskega otoka Visa leži otočič Biševo, ki je sedaj znan po vsem svetu zaradi svoje modre jame, katera je še lepša nego ona na otoku Capriju. L. 1884 je to jamo, pravi narumni čudež, zasledil Dunajski umetnik Eugen baron Ransonnet in nanjo opozoril potovanje ljubeče občinstvo. Od tedaj prihajajo na Biševo tujci z vseh krajev sveta. — V pričujočem iz slovečega „Vieuca“ ponatisnem spisu čitamo jako pozanimljiv popis izleta na ta otok in v modro jamo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 24. junija. Strankarski shod spodnještajerskih nemškutarjev je sklican na dan 9. julija.

Dunaj 24. junija. Vlada namerava na jesen predložiti državnemu zboru zakonski načrt o reorganizaciji domobranstva po uzoru ogerških honvedov.

Dunaj 24. junija. Socijalistična stranka namerava dne 9. julija prirediti velikansko manifestacijo za splošno volilsko pravo.

Beligrad 24. junija. Pri razpravi o trgovinski pogodbi med Avstro-Ogersko in Srbijo govorilo je več poslancev in finančni minister Vučić. Skupščina je predloženo pogodbo vzprejela v prvem čitanju skoro jednoglasno. Drugo čitanje je določeno na dan 28. t. m.

Pariz 24. junija. Policija zaprla sinoči glavnega urednika „Cocarde“, Ducreta in Nortona. Postopalo se bo proti njima radi razširjanja državne varnosti tičočih se listin. Pričakuje se, da bo policija zaprla še neke osebe.

Pariz 24. junija. Marki de Morès razglašal v „Figaru“ vse listine, o katerih se je govorilo v zbornici, ter skuša dokazati njih pristnost.

Berolin 24. junija. Pri včerajšnjih ožjih volitvah so bili izvoljeni: 3 socijalni demokratje, 1 nacionalni liberalci, 1 konservativci in 1 kandidat katoliškega centra.

London 24. junija. Poslanska zbornica je odklonila ustanovitev škotske legislature.

Bratje „Sokoli“!

Slavnostni dnevi vsesokolskega sestanka v Ljubljani se bližajo. Čast naša zahteva, da se v prav mnogobrojnem številu udeležimo te izredno imenitne slavnosti. Da bode pa to povsem mogoče, opozarja Vas podpisani odbor, da si vsi, kateri še nimate društvene oprave, isto še pravočasno omislite. — V tej nadeji kliče Vam srčni: „Na zdar!“

odbor „Ljubljanskega Sokola“.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobroznane, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkote prebavljenja. Originalna škatljica 1 gld. a. v. Po poštne povzetji razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni izagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od dveh škatljic se ne pošilja. 1 (18—9)

Radein

Zdravilni studenec, ki zlasti ugodno deluje pri boleznih na mehurju in v želodcu in pri protinu. Kot osveževalna pijača se odlikuje po veliki množini ogljikove kisline. Bogat, naraven moussieux.

Zdravilnica Radenska slatina.

Pitno in kopelno zdravljenje (železne in slatinske kopeli), hidropatično zdravljenje, masaža i. t. d. Prospekti zastoj in poštne prost.

Ravnateljstvo v kopališču Radenci (Radein, Štajersko).

Zaloga pri Ivanu Lüniger-ju in Michaelu Kastner-ju v Ljubljani. (623—3)

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

23. junija.

Pri **Maličih**: Stromer, Zolle, Oresnitz, Kirschbaumer, Rukel, Schafraček, Tschunko, Ratzke, Fischer z Dunaja. — **Stepanek**, Herzog iz Brna. — **Friedrich** iz Budimpešte. — **Tschebuit** iz Celovca.

Pri **Slonih**: Smrekar, Fischer, Kominek, Knoll, Kleinlecher, König, Kral, Weiss, Berwan, Horn z Dunaja. — **Havas** iz Velike Kaniže. — **Stapf**, Vall, Adamič iz Budimpešte.

Pri **južnem kolodvoru**: Birschitz iz Gradca.

Umrli so v Ljubljani:

22. junija: Angela Grabner, hči prodajalca usnja, 2 meseca, Florjanske ulice št. 9, božjast. — Marija Jurjovc, izvoščica hči, 6½ leta, Marije Terezije cesta št. 14, skarlatina. — Marija Kastelic, hišničkova žena, 50 let, Knafove ulice št. 5, organ, srčna hiba.

23. junija: Antonija Klopčič, delavčeva hči, 23 let, Cesta na Loko št. 11, srčna hiba. — Marija Oswald, kavararjeva vdova, 45 let, Kongresni trg št. 1, jetika.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23. junija	7. zjutraj	731.5 mm.	14.8° C	sl. vzh.	obl.	1.80 mm.
	2. popol.	730.0 mm.	22.0° C	sl. jzh.	obl.	
	9. zvečer	729.3 mm.	19.5° C	sl. jzh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 18.8, za 0.0° pod normalom.

Dunajska borza

dne 24. junija t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	97.85	98.10
Srebrna renta	97.70	98.10
Zlata renta	117.40	117.55
4% krona renta	96.45	96.65
Akcije narodne banke	990.—	991.—
Kreditne akcije	337.—	339.50
London	123.10	123.15
Srebro	—	—
Napol.	9.81½	9.80½
C. kr. cekini	5.83	5.84
Nemške marke	60.35	60.35

D. 23. junija t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	148 gld.	— kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	194	25
Ogerska zlata renta 4%	116	10
Ogerska papirna renta 5%	—	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	128	50
Zemlj. obd. avstr. 4½% zlati zast. listi.	121	50
Kreditne srečke po 100 gld.	196	75
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	25
Akcije anglo-avst. banke po 200 gld.	150	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	259	—

Prospekti o zdravilišču in vodozdravilnici Giesshübl-Puchstein se pošilja lipo zastoj in frankovano.

GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije lužne
KISELINE

najboljše zdravilne in osvežujoče pijače, ki se je vedno dobro obnesla pri želodčnih in črevnih boleznih, pri boleznih ledvic in mehurja in jo priporočajo najprej zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo** pri Karlovovskih zdraviliščih in zdravljenji po VII. rabi teh toplic. (2—6)

Zahvala.

Podpisani odbor Šentjakobsko-Trnovske ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda izreka vsem, ki so pripomogli, da se je podružnična veselica dne 18. t. m. na Virantovem vrtu v vsakem oziru tako izvrstno obnesla, svojo najprisrčnejšo zahvalo, osobito pa slav. pevskemu društvu „Ljubljana“ za izborni petje, darovalcem mnogobrojnih dobitkov in denarnih zneskov, prodajalkam srčak in čestitim društvencam, ki so se v tolikem številu odzvale našemu povabilu.

Odbor Šentjakobsko-Trnovske ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 24. junija 1893.

Zahvala.

Tukajšnji c. kr. okrajni zdravnik blagorodni gospod **dr. Stanko Sterger** izkazal se je pri moji ženi tolikanj spretnega in skrbnega porodniškega zdravnika, da si štejem v prijetno dolžnost, javnim potom zahvaljevati se mu najtopleje za njegov trud in priporočati ga vsestransko za jednake slučaje. (660)

V Logatci, dne 23. junija 1893.

Jos. Mazi.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v **srednjeevropskem času**.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 05 minut po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenz, Zürich, Genf, Pariz, Steyr, Linz, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 06 minut zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 minut dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.

Ob 4. uri 20 minut popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Linz, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 55 minut zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Ischla, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza, Genfa, Zürich, Bregenz, Inomosta, Zella am See, Lend Gasteina, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 11. uri 27 minut dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevice, Solnograda, Inomosta, Linca, Ljubna, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Ob 4. uri 53 minut popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 27 minut zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 minut zjutraj v Kamnik.
„ 2. „ 05 „ popoldne v Kamnik.
„ 6. „ 50 „ zvečer v Kamnik.
„ 10. „ 10 „ zvečer v Kamnik (ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 minut zjutraj iz Kamnika.
„ 11. „ 15 „ dopoldne iz Kamnika.
„ 6. „ 20 „ zvečer iz Kamnika.
„ 9. „ 55 „ zvečer iz Kamnika (ob nedeljah in praznikih).

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej. (12—135)

Ravnokar je izšla v naši založbi:

Kranjska slavnostna koračnica.

Povodom

300letnice bitve pri Sisku

za vojaški orkester in klavir

zložil in domačemu c. in kr. pešpolku Fm. baron Kuhn št. 17 poklonil

Anton Fierster.

Op. 53.

(630—6)

== Cena za klavir 60 kr. ==

Če se vpošlje prej ta znesek, se pošlje poštne prosto.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Ravnokar so izišle v moji založbi:

PESMI

za visoki glas s spremljevanjem klavirja.

Zložil

K. Hoffmeister.

Op. 5. Cena 75 kr.

Podoknica

iz dr. B. Ipavčeve opere

„Teharski plemiči“.

Transkripcija za klavir.

Zložil

K. Hoffmeister.

Cena 50 kr.

Knjigarna L. SCHWENTNER

v Brežicah.

(651-3)

Natakarici

katera zamore položiti varščino, oddam 1. julija t. l.

svojo veliko gostilno na račun.

Poleg tega jej oddam tudi v najem svojo prodajalnico in trafiko v lastni hiši v Preddvornu, pošta Tupaliče. — Natančni pogoji izvedo se pri meni.

(650-3)

France Selan

trgovec in gostilničar v Preddvornu (Gorenjsko).

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revolverje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse preskušene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamovane z znamko tega zavoda (438-9)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. — Stare puške popravljajo se ceno. — Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Kurja očesa

žulje in trdo kožo na nogah odstranjuje najsigurneje, hitro in brez bolečin, kakor se splošno priznava,

Trnkóczy-jev

Elizabetin obliž 40 kr.

ki se naj v lekarnah izrečno zahteva, toda pristen je le, če ima varstveno znamko, ki je zraven natisnena in postavno depozitovana.

Če se vpošlje 45 kr. v pisemnih znamkah, se pošilja brez daljnjih stroškov iz

Trnkóczy-jeve levje lekarne,

Dunaj, VIII. okraj. (487-15)

Zaloga v Ljubljani: v vseh lekarnah.

Tinct. capsici compos.

(PAIN-EXPELLER).

pripraven v Richtrovi lékárni v Praze,

všeobecně známý, bolesti utišující

domácí lék k mazání, jest na

skladě ve většině lékáren, láhev po

1 zl. 20 kr., 70 a 40 kr. — Při kupování

třeba se mítí dobře na pozoru

a přijmouti jen láhve s ochrannou

známkou „kotvou“ jakožto

pravé. Ústřední zasílatelství:

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Svetovna razstava v Čikagi.

Voznji listki v AMERIKO

(360-12)

pri

nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7

DUNAJ.

Pojasnila zastoj.

!!!Nobena igrača!!!

Nobena šala! Nobena sleparija, marveč najčistejša, najsvetejša

resnica.

Nad vsako hvalo vzvišena je moja pozornost vzbujajoča

Dunajska kolekcija

v kateri je mej drugim prekrasna ura, ki gre na minuto s 30 predmeti za

samo av. v. gld. 1-85 kr.

- 1 izvrstna ura z verigo, točno regulovana,
- 1 prekrasen ustnik z smodke,
- 1 elegantna kavalirska kravata za gospode,
- 1 prstan z imitovanim dragim kamnom,
- 1 prsna igla z imitovanim dragim kamnom,
- 2 mehnična gumba za manšete (zlati double),
- 10 komadov finega angleškega papirja za pisma,
- 10 komadov finih angleških zavitkov,
- 1 tok za smodke,
- 1 upotrebovalni predmet kot dar.

Vse vkupe stane samo av. v. gld. 1-85 kr.

Denar takoj vrnem vsakomur, komur ne bi ura šla točno in bode vsak sam priznal, da je ura sama več vredna, nego kar stane vseh 30 predmetov.

Jedina zaloga in pošilja se proti poštenu povzetju

Dunajska izvozna trgovina ur BLODEK,

Dunaj, II. 3, Schreigasse. (663-1)

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve samooskrumbe (onanije) in tajnih razpašnostij je izborno delo

Dra. Retau-a

Sebeohrana.

Česko izdanje po 80. nemški izdaji. S 27 podobami. Cena 2 gld. a. v. Čita naj je vsakdo, ki trpi na strašnih posledicah te razuzdanosti, resnični njegovi pouki rešijo vsako leto na tisoče bolnikov gotove smrti. Dobiva se v založni knjigarni „Verlags-Magazin R. F. Blorey v Lipskem (Sasko), Neumarkt 34“, kakor tudi v vsaki knjigarni. (291-15)

(98-21)

Službeno osobje

vsake kategorije, zlasti kuharice z dobrimi spričevali (tudi za pripomoč), starejša blagajničarica za Bled, študentsko dekle v trgovini z mešanim blagom za tukaj, dvoje natakaric in 2 hišna hlapca, slednji je popolnoma samostalen za Gradec, gospodinja k otrokom, ki so brez matere i. t. d., i. t. d. dobé dobro trajno službo

(661) po posredovalnici G. Flux, na Bregu št. 6.

Slovenke pozor!

(624-1)

Mlad trgovec v večjem mestu Kranjske, želi se po tem ne več nenavadnem potu seznaniti s pridno 18 do 24 let staro gospodičino, ki bi imela tudi par tisočakov premoženja. V kupčiji zvedena ima prednost. Ponudbe z fotografijo naj se blagovolijo poslati pod „Sreča št. 99“ poste restante Ljubljana najdalje do 1. julija t. l.

Otvorjenje fotografične filijalke v Kranji.

Naznanjam, da sem zaradi udobnosti p. n. prebivalcev mesta Kranja in okolice otvoril filijalko v Kranji v hiši „pri stari pošti“ in da tam vzprejemam naročila na fotografije ob nedeljah in praznikih.

Prosim p. n. slavno občinstvo in prečastito duhovščino za mnogobrojen posët. (518-6)

Z velespoštovanjem

A. Landau (poprej Lainer).

Vizitnice

(53-11)

priporoča

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Ljubljana

Mestni trg

št. 10.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, železnina, okove, cement itd.

pri

Andrej Druškoviču

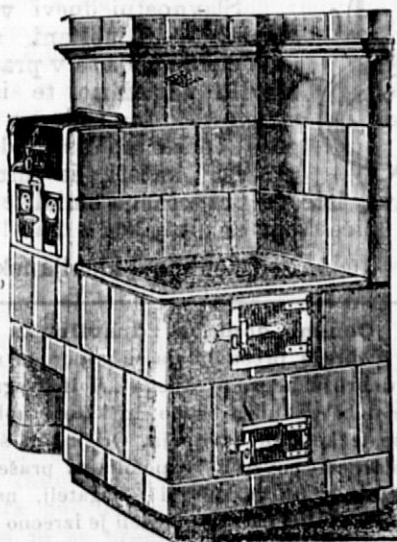
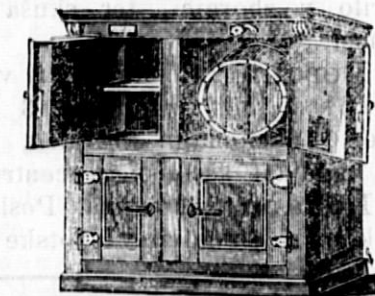
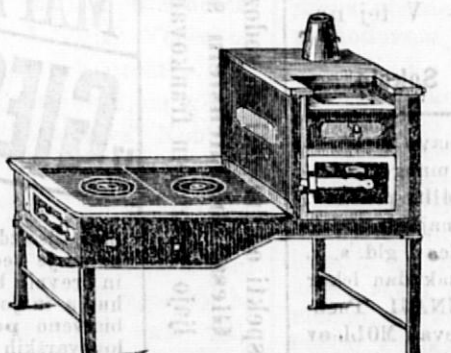
v Ljubljani

na Mestnem trgu št. 10.

Zaloga

nagrobni križev, štedilnikov, finih žag, ledenic

(541-9) po najnižji ceni.

Laverca

najlepši in najprijaznejši kraj za izlete.

Laverca ima lep gostilniški vrt z milnim gajem, vse pripravljeno za telovadbo, velik igralni prostor za otroke.

Pot čez Golovec je jako dobro znamenovana in senčnata. — Za vožnjo v Ljubljano pripravljeno so vsaki čas razni vozovi po jako nizki ceni. — V gostilni se dobé mrala in gorka jedila, izvrstna vina in piva.

Dve čedno meblirani sobi
se oddasti za letovišče.

Natančnejša pojasnila daje posestnik gosp. **Karol Lenčec** v Laverci. (640—2)

Za želodec.

(332—20)

Trnkoczy-jev

Cognac - grenčec

steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.
Slasten!

Učinkuje na želodec osvežujoče, krepi, vzbuja tek in pospešuje probavo.

Dobiva se pri
Ubaldu pl. Trnkoczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.

— Pošilja se z obratno pošto. —

Za želodec.

! Mošt !

Ne kupujte inozemskih receptov za mošt, ker so predragi in tudi nepopolni.

Kdor si hoče napraviti sam dobro in zdravo

domačo pijačo

naj se potrudí k

Ivanu Sajovitz-u

v Gradcu, Murplatz št. 1, „pri črnem psu“, tam se dobé vsi predmeti, ki so potrebni k temu, in se plača za polovnjak zajedno z receptom samo 5 gld. 50 kr.

Po izrekih in dopisih mnogobrojnih naročiteljev gospoda **Ivana Sajovitz-a**, so isti z njegovim receptom za napravljanje mošta jako zadovoljni, ker dobé za majhen denar izboren mošt. (639—3)

2 zlate,
13 srebrnih svetinj

9 častnih in
priznanih diplom

Kwizdina restitucijska tekočina
pralna voda za konje.
Cena steklenici avstr. velj. gld. 1-40.

Rabi se 30 let v dvornih hlevih, v večjih vojaških in zasebnih hlevih kot krepijo pred težkim delom in po težkih delih, proti poditvam, izvinjenjem, otrplosti kit itd. ter daje konjem posebno moč za brzo tekanje.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.
Paziti je na zgornjo varstveno znamko in zahte vati je izrečno: (210—8)

Kwizdino restitucijsko tekočino.

GLAVNO SKLADIŠČE:
Fran Iv. Kwizda
c. in kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaji.

Več dijakov

se vzprejme v dobro oskrbovanje pri uradniški obitelji sredi mesta. Glasovir na razpolaganje. Vpraša naj se pri **C. Brilli-ju**, na Dunajski cesti št. 29. (636-3)

Hiša z vrtom

ležeča v sredi trga Cerknice, tik c. kr. okrajnega sodišča, primerna za gostilniški in mesarski obrt, je **takoj na prodaj**.

Natančnejša pojasnila pri gospodu **Antonu Kravanji** v Cerknici. (646—2)

Odklikovan s častno diplomom in zlato kolajno v Londonu 1893 in z zlato kolajno v Bruselju 1892.

Najboljše sredstvo
za želodec,

katero želodec in opravi prebavnih delov života krepi in tudi odprti život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katero pripravlja
Gabrijel PICCOLI,
lekar pri „angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.
Cena 1 steklenici
10 novč.

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zabojčkih po 12 steklenic in več. Zabojček z 12 steklenic stane gld. 1-36; s 24 gld. 2-60; s 36 gld. 3-84; s 44 gld. 4-26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5-26; 110 stekl. gld. 10-30. Poštno plača vedno naročnik.

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava
z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **tečnejšo** kavo. — **Neprekošana kot primesek k navadni bobovi kavi.** (417—10)

Priporoča se zlasti za gospé, otroke in bolnike.
Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.
Dobiva se povsod — 1/2 kile po 25 kr.

K št. 4135. A viso.

Zaradi zagotovitve zakupne dobave ovsa, sena, slame, drva, premoga, koaksa in sveč za čas od dne 1. septembra 1893 do 31. avgusta 1894 vršile se bodo pismene ponudbene obravnave v uradnih prostorih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinov in sicer v nastopnih postajah:

v Celovci	dné 10. julija 1893.
„ Mariboru „	13. „ 1893.
„ Gradcu „	17. „ 1893.
„ Ljubljani „	11. „ 1893.
„ Trstu „	5. „ 1893.
„ Gorici „	7. „ 1893.
„ Pulji „	3. „ 1893.

Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazci razvidijo se iz obširnega razglasa v št. 131 „Slovenskega Naroda“ z dné 10. junija 1893, kakor tudi pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Ljubljani do 11. julija 1893 mej 10. in 12. uro dopoldne.

C. in kr. intendancija 3. voja v Gradcu.

Zahvala in priporočilo.

Čast mi je naznanjati p. n. gospodom gostom, da sem z dném 1. aprila otvoril

gostilno „Pri vrtnarji“

v Gradišči

in tu nahajajoče se **leglišče**, da bodem vedno skrbel za dobra **dolenjska, hrvaška in istrska vina**, za priljubljeno **Koslerjevo marono pivo**, kakor tudi za **gorko in mrzlo kuhinjo** ter da bodem najbolje stregel svojim gostom. Zahvaljujoč se najprijazneje svojim spoštovanim gostom na meni dosedaj izkazanem zaupanju, jih ob enem vabi uljudno na mnogobrojni obisk.

Z velespoštovanjem
Andrej Zaller, gostilničar.

(346—12)

Trgovina z mešanim blagom

se daje radi rodbinskih razmer

pod jako ugodnimi pogoji takoj v najem.

Bolj natančno se izve pri lastniku g. **Ivanu Rusu** v Ribnici na Dolenjskem. (662—1)

Najboljše vrste piva

v sodih in steklenicah

iz združenih pivovar

Schreiner v Gradcu in **Hold** v Puntigamu

priporoča po tovarniških cenah. (162—20)

Zaloga piva

prve Graške delniške pivovarne

M. Zoppitseh

v Kolodvorskih ulicah št. 24 v LJUBLJANI.

Na pismene polzvedbe odgovarja se nemudoma in frankovano.

Najbolje železo prodaja

A. C. AHČIN

pri „zlati kosi“

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8.

Posebno priporočam

orodja prve vrste

za (143—20)

rokodelce in poljedelstvo.

Za pile

in vodne žage

kakor za

kose

se garantira, da so dobre.

Grobni križi,

šine za obloke, kuhinjska oprava itd.

Otročji vozički

jako elegantni, fini in močni dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rdeče, modro, sivo in olivno po 6, 7, 8, 9, 10 gld. in višje po vsaki ceni do 80 gld. — Največja zaloga najlepših trikolesnih štefanija-vozičkov za sedeti s streho in brez strehe po 7 gld. in višje. (327—15)

ANTON OBREZA

tapecirar, v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Priznana najcenejši kraj za kupovanje otročjih vozičkov!

Št. 11.336

Razglas.

(612—3)

Od občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane ustanovljeni štipendij letnih 250 gld. za obiskovanje obrtne šole v Gradcu

razpisuje se v podeljenje za dobo 2 let, počenši od prihodnjega šolskega leta.

Do tega štipendija imajo pravico učenci, ki so že dovršili ali dovršijo letos z dobrim uspehom obrtno-nadaljevalno šolo v Ljubljani, tudi če so zmožni samo slovenskega jezika. Prednost pa imajo oni učenci, ki uživajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Prošnje, opremljene s kratnim listom, z domovnico ter s šolskimi spričevali, uložiti je pri vodstvu tukajšnje obrtne nadaljevalne šole do 15. julija letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 8 junija 1893.

Solidne, zložne, močne
in čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upogneno
pohištvo samo iz napo-
jenega masivnega lesa

Josipa Verbič-a

v Bistri, pošta Borovnica.

(345—12)

Prej **Fran Čuden** Prej
J. Geba. J. Geba.

urar

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11
(Podružnica v Trbovljah)

priporoča sl. občinstvu ter posebno preč. duhovščini
svojo bogato zalogo

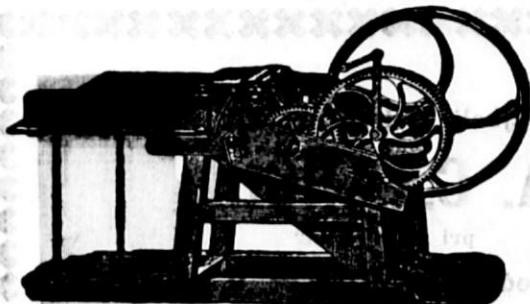
švicarskih žepnih zlatih, srebrnih
in nikelnastih ur, stenskih ur z
nihalom, ur budilnic, verizic, prsta-
nov, uhanov (194—25)

in vseh v to stroko spadajočih stvari po naj-
nižjih cenah.

Popravila izvršujejo se natančno pod poročtvom.
— Zunanja naročila se hitro izvršujejo po pošti.

Ceniki so vedno na razpolaganje zastoj in franko.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
samodelujoče
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v
obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrovani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastoj in
(468-8) poštne prosto. (17-8)

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene se spet znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Jos. Seunig v Ljubljani

Slonove ulice

priporoča svojo

veliko zalogo vsakovrstnega usnja,

najboljših podplatov po tovarniški ceni, gld. 135— do gld. 145— za 100 kil.,
dalje vse čevljarstvo orodje in potrebščine za čevljarje.

Tudi ima samoprodajo za Kranjsko najnovejšega takozvanega kavč-
kovega urbasa (Kautschuk Oberleder), ki ima to neprecenljivo svojstvo, da
ostane zmirom mehak, ne poka in da je nepremetljiv. Treba se je le
o izvrstnosti blaga in niski ceni prepričati. (615—3)

Fine in cenene

šivalne stroje

za koje se 5 let garantuje

priporoča pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji

F. DETTER

v Ljubljani, na Starem trgu št. 1.

Zaloga šivalnih in kmetijskih strojev, prodaja strojevih delov,
šivank, sukanca, bombaža, svile i. t. d., kakor tudi vsakovrstnega
drobnega blaga za krojače in šivilje. (633—3)

Popravila strojev izvršujejo se točno in po ceni.

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad, čas za nakupovanje različne železnine in poljskega orodja
in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti, da se
kupi dobro blago po nizki ceni, ali pa pri eni in isti ceni boljše blago.

Potrudil sem se nakupiti **najboljše blago po najnižji ceni**, za
to sem v stanu je dajati tudi po najnižji ceni. Posebno se bodem trudil v
tem smislu postreči z najboljšim in najcenejšim orodjem, železjem za
zidanje, okovami za okna in vrata in s cementom.

V zalogi imam bodem vedno najboljši roman in portland cement,
stare železniške šine za oboke, preskrbim pa tudi po najnižji ceni
traverze, i. t. d. V zalogi imam raznovrstne priproste in najfinejše okove
za okna in vrata, okove za voze, vezi i. t. d.

Za strehe kriti imam bogato zalogo olinaste in pocinkane plo-
ščevine ter strešnega papirja.

V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

lepo in bogato pozlačene nagrobne križe

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

štedilnih ognjišč

in njih posameznih delov.

Vnauja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča

(174—20)

ANDREJ DRUŠKOVIČ,

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

Pozor!

Gospodje **mesarji** na Gorenjskem, na
Dolenjskem in na Notranjskem!

Podpisaneec kupuje vedno

surovi LOJ

v vsaki množini ter ga plačuje po najvišji ceni
in sicer sedaj po

26 gld. sto kil.

Pavel Seemann

tovarna mila v Ljubljani.

(597—6)

Izjava.

Vsled zopetnih vprašanj iz krogov najinih naročiteljev izjavljamo opetovano izrecno, da je **najina pristna**

FINGER-JEVA

Plznska pivina grenčica

izključljivo od naju izumljena ter da se proizvaja pristna in izvorna zgolj v najini tovarni za Plznsko pivino grenčico v Plznu in da se izvaža direktno le od najine strani. Pro-siva torej, ne zamenjavati našega izbornega, v celi monar-hiji uvedenega krepčala za želodec (ob jednem vzlic jako fini kakovosti ceneno ko-sumno blago) s **pijačami z jednakiimi nazivi**, in da se ne dá nobeden zvabiti po m-kakih manevrih ali še tako pompoznih reklamah, nego da blagovoli pri naročevanju našo trdko natanko uvaževati.

Z velespoštovanjem (645-2)

Tovarna za Plznsko pivino grenčico
Henrik & Adolf Finger v Plznu.

Koroški (196 2) rimski vrelec

najbolj prebavna, najčistejša planinska
kiselica, prost vseh želodce obtežujočih,
sliznice dražečih postranskih sestojin.

V Ljubljani glavna zaloga pri **M. E. Supanu.**

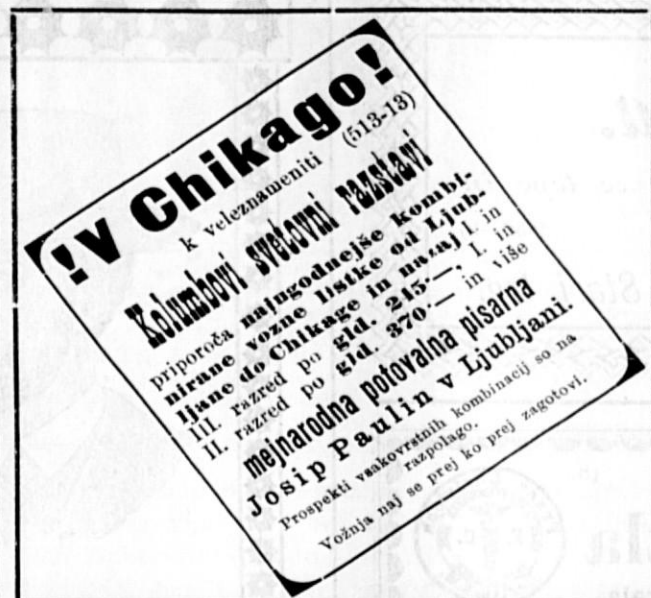
Dobro ohranjen glasovir

se proda za 60 gld., tudi se proda zaradi odhoda več

pohištenih stvari

v Florijanskih ulicah št. 17, II. nadstropje.

(649-2)

Važno za kupčijski svet.

Trgovec na višini časa (der Kaufman auf der Höhe der Zeit) v 10 sešitkih po 30 kr.

Naučna pisma (Unterichtsbrieft) iz kojih se je moči priučiti prav kmalu le-tem jezikom: **Italijanski** v 10 sešitkih po 30 kr.; **Angleški** v 10 sešitkih po 30 kr.; **Francoški** v 10 sešitkih po 30 kr.

Trgovska korespondenca

v 12 sešitkih po 30 kr.

Prvi sešitek je na razpolago vsakomur.

Dalje se priporoča:

Kranjska slavnostna koračnica
povedom 300letnice zmage pri Sisku
za klavir zložil in domačemu pešpolku poklonil A.
Foerster op. 53. Cena 60 kr.

J. GIONTINI,

(634-3)

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Nepremočne

vozne plahte

različne velikosti in kakovosti ima vedno v zalogi
in jih daje po ceni (59-24)

R. RANZINGER,

speditör c. kr. priv. južne železnice, v Ljubljani,
na Dunajski cesti št. 15.

DOERING-ovo MILO

S SOVO

**1 leta
1893.**

Sodržuje kacihi 82% tolšče.

Pred kakima dvema letoma smo naše znano **Doering-ovo milo s sovo** spravili v promet in s tem predmetom napovedali boj cenenim, jedkim, polti toliko kvarnim toaletnim milom. Opiraje se na strokovnjaško kritiko, na mnenje, izrečeno od strani dermatologov, na analizo loč-barjev, mogli smo že tedaj našemu milu pridajati devizo:

„najboljše svetá“.

Vzlic temu je bilo vedno naše prizadevanje, da to milo čimdalje bolj spopolnjujemo.

Posebno važnost smo polagali sosebno na kvalitativno popolnost, na količino tolšče, ki jo sodržuje v sebi

Doering-ovo milo s sovo

in smo v tem oziru došli do sijajnih rezultatov.

Dočim je bilo v našem milu lanskega leta čez 75% tolšče, kar je že po sebi mnogo, posrečilo se nam je, doseči tako razmerje, da se je ta procentualni stavek celo na blizu

82 odstotkov zvišal.

A nismo se zadovoljili s tem bistvenim napredkom, temveč dosegli smo tudi znatno izboljšanje v fabrikaciji sami, v čiščenju tolšče in v racionalnem mešanju, tako da smemo o našem milu reči, da je, kar se tiče mešanja, najbolj proporcijonirano in gledé fabrikacije najpopolnejše. Naše **Doering-ovo milo s sovo** stoji dejanski

na najvišji stopinji popolnosti,

ki je je moči doseči v branši finih kosmetičnih mil.

Popolnoma čisto, strogo nevtrarno, izredno milo in tolščno, popolnoma prosto vsake primesi, ki ne spada v to milo, sploh vseh nepotrebnih tvarin, odvisnih lugastih solij (sode), izključena je možnost, da bi kak tu- ali inozemski fabrikat mogel kvalitativno prekositi naše **Doering-ovo milo s sovo**.

V ekonomičnem pogledu treba je omeniti, da se naše **Doering-ovo milo s sovo**, ker ima v sebi samo užnika in tolšče, za polovico manj porabi, nego druga mila novejšega časa, ki sodržujejo nepotrebnih tvarin. Zaradi tega je **Doering-ovo milo s sovo** cenejšje, nego takozvana cenena mila, in vsem slojem ljudstva dana je prilika, brez težkih žrtv upotrebljevati pri svoji toaleti milo, odgovarjajoče vsem higijenskim in strokovnjaškim zahtevam.

Kaj boljšega kot je **Doering-ovo milo s sovo** za toletto, si ni moči misliti.

Ta fakta in izdatne zboljšave, ki smo jih dosegli pri **Doering-ovem milu s sovo** v najnovejšem času, opravičujejo nas domnevati si, da bude **Doering-ovo milo s sovo** ostalo vedno najpriljublje-nejše milo tudi slovenskega naroda in priporočamo je najtoplejšje vsem, katerim je kaj do lepote in nežnosti polti, kot

najboljše milo svetá!

Primerjalna analiza

gospodov

dr. Popp-a in dr. Becker-ja.

	1891	1892
Tolščne kisline	78,64	81,12
Natrona	9,11	9,80
Rudninskih tvarin	0,81	0,55
Vode in zgubička	11,44	8,53
	100,00	100,00

Rezultat letošnje analize kaže, da so fabrikanti imeli, one sestojine, ki so zares koristne, zdajno pomnožili, nasproti pa zmanjšali vode v toliki meri, da je postala vsaka kretev mila skoro nemogoča.

Doering-ovo milo s sovo odgovarja po tem takem vsem zahtevam, ki se morejo staviti do dobrega toalett-nega mila.

Frankobrod n. M., 31. oktobra 1892.

(Podp.) **Dr. Popp in dr. Becker,**
zaprisežena trgovska ločbarja.

Primerjalna analiza

gospoda

dra. Theodora Petersen-a.

	1891	1892
Tolščne kisline	79,82	81,49
Natrona	9,51	9,83
Vode in zgubička	10,67	8,68
	100,00	100,00

Toaletno milo, meni vnovič pred-loženo, izkazalo se je kakor prejšnje kot nevtrarno in sodo čisto. poleg tega sodržuje v sebi še več tolščne kisline in 48 menil vode, nego ono.

Vsled dobrih svojih svoj-
stev se bode to milo pri
uporabi brezdvoybeno tudi
v naprej izkazovalo.

Frankobrod n. M., 10. no-
vembra 1892.

Dr. Theodor Petersen,
zapriseženi trgovski ločbar.

Doering-ovo milo

S SOVO

je zaradi svojih svojstev kakor
nobeno drugo toaletno milo pri-
kladno za

negovanje polti in lepote.

V isti meri, kakor ojstra lužna
mila vdelajo človeško polt ter
proizročujejo, da postane nagu-
bančena, rdeča in vrela, tako de-
luje **Doering-ovo milo s sovo**
pri vsakdanji svoji uporabi na polt

**pomlajujoče in
olepševalno.**

Ono jej daje oni incarnat (sveži
izgled), ki je lasten mladini, vzdr-
žuje polt nežno in gladko in jej
podaje svežost in lepoto.

Osobite vrednosti je
za osebo, ki imajo občut-
ljivo polt.

za ženski svet,

kakor tudi za kopanje in
umivanje dojenčkov in
otrok.

**Samo zajamčeno pristno,
če zaznamovano
S SOVO.**

Doering-ovo milo s sovo prodajajo po 30 kr. v Ljubljani: Aug. Auer; lekarna Groetschel; Ant. Krisper; Ed. Mahr; Mayr-Jeva lekarna „pri zlatem jellenu“; Piccoli-Jeva lekarna „pri angelju“; Karol Karlinger; Ferd. Bilina & Kasch; lekarna Ub. pl. Trnkoczy.

Generalno zastopstvo: A. MOTSCH & Co., Wien, I., Lugeck Nr. 3.

(658)

Cena
30
krajcarjev.

CHOCOLAT MENIER

! Največja tovarna na svetu!

Vsak dan se prodaja: (4-17)

50.000 kilo.

Dobiva se v vseh specerijskih, delikatesnih prodajalnicah in konditorijah.

Predtiskarija.

Vsa v to stroko opadajoča dela se lepo in najceneje izvršujejo pri

(632-3)

Ljubljana **Ani Detter** Stari trg.

(247) **FRAN CHRISTOPH-U.** (8)

svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh **praktičnih lastnosti** in jednostavnega rabljenja se posebno priporoča, kdor hoče **sam lakirati** tla. — Sobe se v dveh urah zopet lahko rabijo. — Dobiva se v različnih barvah (prav kakor oljnat barve) in brezbarven (ki daje samo svetlo). — **Uzoroči lakiranja in navod rabi dobé se v vseh zalogah.**

Dobiva se v Ljubljani pri **FRAN CHRISTOPH, IVANU LUCKMANN-U.** izumitelj in jedini izdelovatelj pristnega svetlega laka za tla, PRAGA & BEROLIN.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo **brez posebnega priplačila pravico do dividende**, katera je doslej znašala po 10%, 20%, 25%, in **jedno leto celo 48%.**

Za škodo izplačala je doslej banka „Slavija“ **čez dvajset milijonov goldinarjev.** — Po svojih rezervnih in poroštvenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako **koristno in potrebno** je zavarovanje življenja, dokazujejo naslednje

(193-10)

primere:

1. Helena Avbeljnova, kramarica v Ljubljani, zavarovala se je dne 5. maja 1884. Do svoje smrti dne 15. februarja 1885 uplačala je 32 gld. 54 kr. zavarovalnine; banka „Slavija“ pa je izplačala njenim dedičem 1000 gold.

2. Dr. Fran Ambrožič, mestni zdravnik v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. januarja 1875. Do svoje smrti dne 11. februarja 1891 uplačal je 1852 gld. 52 kr.; banka „Slavija“ pa je rodbini njegove izplačala 3000 gld.

3. Ivan Zor, c. kr. brzojavni kontrolor v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. decembra 1871. Do svoje smrti dne 8. februarja 1885 uplačal je 1393 gld. 92 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njegove rodbini 3000 gld.

4. Miha Serdič, uradnik v Trstu, zavaroval se je dne 30. novembra 1878. Dasi je do svoje smrti dne 14. julija 1880 uplačal le 80 gld. 16 kr., prejeli so dediči njegovi od banke „Slavije“ 1200 gld.

5. Marija Lenčkova, posestnica na Blancici ob Savi, zavarovala se je dne 5. maja 1870. Ko je umrla dne 24. maja 1882 izplačala je banka „Slavija“ dedičem njenim 5000 gld., da si je bilo uplačane zavarovalnine le 2292 gld. 16 kr.

6. Ivan Vlah, posestnik v Jušcih, zavaroval se je dne 25. novembra 1888 za 1000 gld. in dne 30. aprila 1890 zopet za 1000 gld. Na obe zavarovanja uplačal je do svoje smrti dne 13. januarja 1892 vsega skupaj 192 gld. 16 kr.; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 2000 gld.

7. Ivan Železnikar, urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. junija 1882 za 1000 gld. Do svoje smrti dne 26. januarja 1891 uplačal je 381 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem 1000 gld.

8. Peter Budnar, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. maja 1876, ter je do svoje smrti dne 10. aprila 1892 uplačal 597 gld. 12 kr. Banka „Slavija“ izplačala je pa rodbini njegove 1500 gld.

9. Andrej Velikajne, gostilničar v Ilirski Bistrici, bil je zavarovan od 15. dne maja 1880 do 3. dne junija 1887 in je v tej dobi uplačal 364 gld. 80 kr.; banka „Slavija“ pa je po smrti njegove izplačala udovi 1000 gld.

10. Reza Kernova, kramarica v Cerkljah pri Kranji, zavarovala se je dne 20. aprila 1884 za 1000 gld. in banka „Slavija“ izplačala je njenim dedičem ta znesek, dasi je do svoje smrti dne 21. septembra 1892 uplačala le 241 gld. 20 kr.

11. Ernesta Jelušičeva, soproga občinskega blagajnika v Kastvu, bila je zavarovana od 5. februarja 1884 do 19. avgusta 1888 ter je v tem času uplačala 187 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njenemu soprogu 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno **generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani** v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Najfinejši, angleški

klobuki

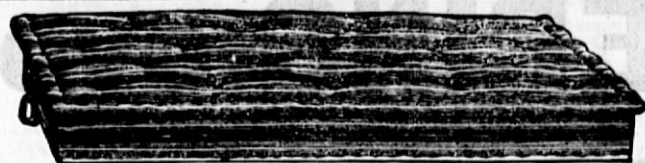
za gospode

lahki kot perje, ki popolnoma nadomestajo slavnike, gld. 3.— z ozkimi in gld. 3.50 s širokim trakom, v lepih modnih barvah, prodaja

J. S. BENEDIKT

v Ljubljani (598-4)

na Starem trgu.

10

goldinarjev

stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljših tvarin narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim evlhom preoblečeni ter 10—15 let **nobenih poprav** ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej **natančna** mera postelje v **notranji luči**. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dober** tapciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu namenu, imeti **dobro** posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapciran v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Lastnikom hotelov, vil, kopelij in zavodov popust od cene.

Žičaste žimnice za vsako posteljo navadne velikosti po 8 gld. 90 soldov; z afrikom tapcirane in s evlhom preoblečene po 15 gld. (714-76)

GRICAR & MEJAČ

prej M. Neumann

Ljubljana, Slonove ulice št. 11.

Največja zaloga

spomladanske obleke, ogrtačev, menčikov

za gospode in dečke;

dežnih plaščev, jopic, mantelet, pelerin

za gospé in gospodičine.

Obleke in plašči za otroke vsake starosti.

Uniforme

za državne uradnike vseh kategorij

Zaloga

najmodnejšega tu- in inozemskega

suknenega blaga (štofa)

iz kojega se izdelujejo po meri obleke, ogrtači in vse drugo za gospode, — **dežni plašči, jopice, manteleti** in vsi **konfekcijski predmeti** za gospé in gospodičine **po najnovejšem kroji na Dunaji**, in ki se tudi po jako nizki ceni oddaje na meter.

Najboljše

(326-13)

srajce, manšeti in ovratniki.

Najnovejše kravate.